

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, RUGPJŪČIO – AUGUST 29, 2015 • Vol. CVI Nr. 102

Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-28-15

Plakatas „Vilniaus darbo namų paroda“. Dail. Manfred Bühlmann. 1916. Hollerbraun und Schmidt spaustuvė. Berlynas

Spalvingi plakatai – pilkos praeities liudininkai

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Praėjusiais metais per Europą nuvilnijo Pirmojo pasaulinio karo pradžios 100-mečio minėjimų banga. Lietuvą 1914 metais prasidėjęs Pirmasis pasaulinis karas pasiekė 1915 m. vasarį. O š. m. rugšėjo 19 d. minėsime šimtmetį, kai vokiečių kariuomenė užėmė Vilnių, tuo pradėdama visą ilgiau ar trumpiau trukusių okupacijų grandinę, kankinusią mūsų kraštą ir sostinę didesnę XX a. dalį.

Jau ne pirmą kartą siūlau jums pažvelgti į mūsų

istoriją per kokią nors netikėtą ir gana siaurą prizmę – filateliją, filokartiją, antikvarinius daiktus ir pan. Šiandien prisiminsime, kaip per karą gyveno žmonės pažvelgę į menines afišas ir plakatus. Ant stulpų, tvorų bei pastatų sienų klijuoti skelbimai, afišos, plakatai, propagandiniai piešiniai siūlė investuoti į karo fondus, pranešė apie išleistus okupacinės kaizerinės valdžios įsakus, sporto įvykius ar apie dailės parodas. Tuomet jų išleista gana daug. Vilniečiams informacija skelbta penkiomis kalbomis: vokiečių, lietuvių, lenkų, jidiš ir baltarusių. – 8 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

PLB ir Vyriausybės nuomonės skiriasi – 3 psl.

Ruošiamės Šokių šventei – 4 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

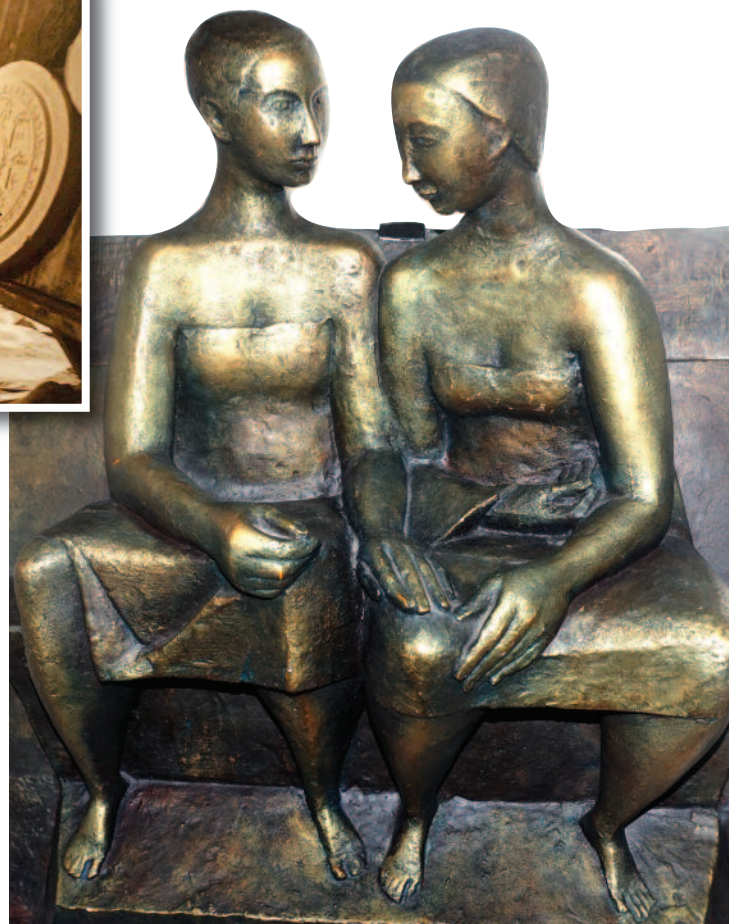
100-osios skulptoriaus V. Kašubos gimimo metinės

Kašuba prie savo darbo stalo.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Rugpjūčio 15 d. sukako lygiai 100 metų nuo garsaus lietuvių dailininko, skulptoriaus Vytauto Kašubos (1915–1997) gimimo. Didžiąją gyvenimo dalį jis praleido Jungtinėse Amerikos Valstijose, New Yorke, sukūrė šimtus įvairiausių skulptūrų, piešinių, kitų darbų, kurie autoriaus valia sugrįžo į Lietuvą. 100-ąsias kūrėjo metines gražiai paminėjo jo vaikystės ir jaunystės miestas Marijampolė – čia būsimasis menininkas gyveno nuo 1918 iki 1935 metų, čia lankė Rygiškių Jono gimnaziją, po to mokėsi Amatų mokykloje, čia Daukšių gatvėje tebestovi namelis, kur gyveno Kašubai, o senosiose miesto kapinėse ilsisi dailininko tėvai. – 10 psl.

Viena iš kamerinių V. Kašubos skulptūrų, išstatytų parodoje.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

Prieš mirtį Mozė pavedė Jozuei vadovauti į laisvę einančiai Izraelio tautai. Tuomet Jozue surinko visas Izraelio gimines, visus vyresniusius ir liepė pasirinkti, kam jie tarnaus: Viešpačiui Dievui ar pagonių stabams? „Tauta atsiliepė: „To niekada nebus, kad pamestume Viešpatį ir imtume tarnauti svetimiems dievaičiams! Viešpats mus ir mūsų tėvus išvedė iš Egipto, iš vergavimo vietos... Todėl mes tarnausime Viešpačiui, nes jis – mūsų Dievas“ (Joz 24).

Evangelija mums pasakoja apie kitą atvejį, kai Jėzaus mokiniai taip pat turėjo apsispręsti: priimti Jėzų ir jo kietus žodžius ar gyventi pagal pasaulio dvasią (Jn 6, 60–69). Jėzus buvo ką tik kalbėjęs apie gyvąją duoną, kuria bus jo kūnas ir kraujas ir po to dalis Jėzaus mokinių pasitraukė, nutarę, kad negali klausytis tokių kietų žodžių!

Tuomet Jėzus kreipėsi į Dvyliką: „Gal ir jūs norite pasitraukti?“ Simonas Petras visų vardu atsakė: „Viešpatie, pas ką mes eisime!? Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius. Mes įtikėjome ir pamatėme, kad tu Dievo šventasis.“ Dvyliką Jėzaus mokinių pasielgė taip, kaip diktavo jų širdis – eiti paskui pamiltą Mokytoją.

Gyvenime dažnai reikia rinktis tarp nuodėmės ir gėrio, tarp tiesos ir melo, tarp to, kas tikra, kas neša gyvenimą, bet kieta, ir to, kas, atrodo, malonu, lengva, bet neša mirtį. Deja, kai tenka pasirinkti, daugelis žmonių vadovaujasi ne tikėjimo apšviestu protu, bet mada, aistra ar materialinės naudos siekimu ir kartais padaro tokį sprendimą, dėl kurio vėliau gailisi per visą gyvenimą.

Apaštalo Pauliaus laiškas atkreipia dėmesį į santuokinį gyvenimą, kuriame irgi dažnai tenka rink-

Renkuosi gyvenimą

ARKIVYSK. SIGITAS TAMKEVIČIUS

tis tarp pareigos ir neatsakingo elgesio. Apaštalas vyro ir žmonos meilę santuokoje sulygina su Kristaus meile Bažnyčiai. „Jūs, vyrai, mylėkite žmonas, kaip Kristus mylėjo Bažnyčią ir atidavė už ją save, kad ją pašventintų“ (Ef 5, 25–26). Atrodo, tai labai sunkus reikalavimas mylėti taip, kaip mylėjo Kristus, kuris už mus paaukojo savo gyvybę. Tačiau tikroji meilė būtent turi būti pasiryžusi bet kokiai aukai. Gaila, kad daugelis žmonių meilę supranta tik kaip emociją. Dėl to skiname labai skaudžius vaisius – pusę santuokų Lietuvoje subyra.

Per žiniasklaidą mes stebime visuomeninius įvykius pasaulyje, kai pasirinkimus daro ne pavieniai žmonės, bet valstybės. Įteisinamos partnerystės, net vienos lyties santuokos ir tokiu būdu neatsakinga, nesantuokini, net antiprigitinai gyvenimai drauge sulygina su atsakingu ir santuoka paremtu gyvenimu šeimoje. Valdžią turintys žmonės tariasi giną seksualinių mažumų ar santuokos vengiančių žmonių teises, bet tokiu gynimu jie savo visuomenei, tautai kasą duobę, nes visuomenės degradacija prasideda nuo prigimtinės šeimos nuvertinimo.

Nuvertinta šeima labai greitai pradeda vesti pačius blogiausius vaisius, tarp jų moralinį palaidumą. Tokių teisių gynėjų dėka tūkstančiai vaikų nepatirs tėvo ar motinos meilės, nes galbūt bus pradėti mė-

gintuvėlyje, nes galbūt augs be tėčio ar be mamos. Ir šios spragos niekas neužpildys, šios žaizdos nieks neišgydys. Partnerystė ir vienalyčių santuokų dirbtinio apvaisinimo mėgintuvėliuose siūlytojai nemažai ir nekalba apie šių vaikų teises ir demografinę naktį, kuri vis labiau gaubia Europą.

Dekalogo ir Jėzaus žodžių kalba visuomet atrodo kieta ir reikli, bet ji be pataikavimo žmogaus silpnybėms rodo kelią į gyvenimą. Dėl to Jėzus ir pasakė: „Žodžiai, kuriuos jums kalbėjau, yra dvasia ir gyvenimas“ (Jn 6, 63).

Kiekvienas iš mūsų, kad ir kas būtume – dvasininkas ar pasaulietis – kasdien renkamės Dievo ar pasaulio kvietimo žodžius, ir laimingi tie, kurie, kaip anuomet Izraelio tauta, atsiliepia: „To niekada nebus, kad pamestume Viešpatį ir imtume tarnauti svetimoms dievaičiams.“

Atkreipkime dėmesį į vieną labai svarbią Jėzaus mintį. Jis kalbėjo: „Niekas negali ateiti pas mane, jeigu jam nėra duota Tėvo.“ Vadinasi, be Dievo pagalbos, mes nepajėgiam priimti Evangelijos žinios. Dėl to, kai mums tenka daryti svarbius pasirinkimus, pirmiausia kreipiamės į Šventąją Dvasią, prašydami šviesos pažinti tiesą ir stiprybės pažintą tiesą priimti ir vykdyti.

Prieš santuoką, prieš vienuolinius įžadus, prieš kunigystės šventimus tikintys žmonės kreipiasi į Šventąją Dvasią ir maldauja ją nužengti, apšviesti ir sustiprinti: „Dvasia, Viešpatie, ateik, spinduliu dangaus mums teik, žemės klystkelius nušviesk! Be tavųjų dovanų viskas žmoguje skurdu, viskas – atvira žaizda.“ Panašiai reikia maldauti Dievą visais atvejais, kai tenka rinktis ir daryti sprendimus, lemiančius mūsų ateitį, ypač kai būname gundomi plaukti pasroviui su minia, suprantančia tik duoną ir žaidimus.

PADĖKA

Lietuvių katalikų spaudos draugija šiemet ir vėl sulaukė dosnios paramos iš filantropinio fondo „The Oak Tree“ laikraščio anglų kalba „Draugas News“ leidybos išlaidoms sumažinti.

Ši parama skirta pagerbti Fondo steigėjų, gydytojų ALGIRDO ir GENOVAITĖS MAČIŪNŲ atminimą.

A+ A. ir G. Mačiūnai buvo ilgamečiai „Draugo“ ir tėvų marionų švietėjiškų pastangų Lietuvoje rėmėjai. Leidėjų taryba nepaprastai dėkinga už pasitikėjimą ir tęstinę paramą mūsų projektų įgyvendinimui.

Mobili J. Meko kino galerija: 2 200 km, 13 miestų, 3 000 lankytojų

Vasaros viduryje prasidėjęs projektas „Jono Meko fondo“ ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto sumanymu „25 metai laisvės“ per kiek daugiau nei mėnesį jau įveikė 2 200 km, aplankė tryliką Lietuvos miestų bei beveik 3 000 žiūrovų suteikė galimybę susipažinti su Jono Meko filmu „Lietuva ir Tarybų Sąjungos žlugimas“.

Unikali kultūros ir pilietiškumo iniciatyva, skirta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimt penktosioms metinėms paminėti, pristatyta Vilniuje, Palangoje, Klaipėdoje, Mažeikiuose, Pakruojuje, Jurbarko, Rokiškyje, Panevėžyje, Švenčionyse, Ukmergėje, Šiauliuose, Šilalėje ir Kaišiadoryse. Per kiek mažiau nei mėnesį projektas planuojamas pristatyti dar aštuoniuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose, rašoma pranešime spaudai.

„Pagrindinis iniciatyvos tikslas – skatinti istorinės atminties ir kultūros puoselėjimą bei suteikti galimybę Lietuvos žmonėms iš naujo įvertinti ir kitaip pažvelgti į istorinius įvykius ne tik mūsų, bet ir užsienio žiūrovų akimis“, – teigė idėjos autorius, „Jono Meko fondo“ vadovas Edgaras Stanišauskas.

Jonas Mekas su anūkele Talula.

„Facebook“ nuotr.

Projekto metu mobilios kino galerijos viduje įrengtuose televizijos ekranuose rodomas lietuvių kilmės JAV kino kūrėjo ir menininko Jono Meko filmas, pradžia rugsėjo 18 d. „Gedimino dienų“ renginio metu prie Vilniaus Gedimino technikos universiteto.

Jono Meko filmas „Lietuva ir Tarybų Sąjungos žlugimas“ pateikia chronologišką pasakojimą apie Lietuvos kovą už atsiskyrimą nuo Tarybų Sąjungos ir nepriklausomos valstybės atkūrimą. Pagrindinė filmo medžiaga – 1989–1991 metais videokamera namuose nufilmuotos Amerikos televizijų naujienų ir televizijos debatų laidos, pateikusios interviu su įtakingiausiais to meto politikais, analitikais ir žurnalistais, taip pat laisvės demonstracijų, mitingų, Sausio 13-osios įvykių vaizdus.

Vilniaus Gedimino technikos universitetas galerijos lankytojus taip pat kviečia dalyvauti konkurse ir įamžinti išmaniąją XXI a. Lietuvą – tvarios gyvenamosios aplinkos kūrimą, sumaniuosius miestus, pastatus, kelius, atsinaujinančią energetiką, gyvenamosios erdvės inžinerijos ir kitas pažangą skatinančias naujoves bei pasidalinti nuotraukomis „Instagram“ mobilijoje programėlėje, naudojant raktinius žodžius „#VGTUišmaniojiLietuva“.

ELTA

Skaitykite „Draugą“ greičiau! www.draugas.org

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

PLB valdybos pareiškimas dėl planuojamo dvigubos pilietybės referendumo

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė
Lithuanian World Community

2015 m. rugpjūčio 27 d.

PLB valdyba nepitaria LR Vyriausybės sprendimui dėl dvigubos pilietybės referendumo

2015 m. rugpjūčio 19 d. LR Vyriausybė priėmė sprendimą sutikti su Teisingumo ministerijos siūlymu pritari grupės Seimo narių iniciatyvai kitų metų spalio 9 d. kartu su Seimo rinkimais surengti privalomąjį referendumą dėl Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo.

PLB valdyba (toliau PLB) džiaugiasi, kad LR Vyriausybė pripažįsta pilietybės klausimo svarbą ne tik emigravusiems, bet ir jų artimiesiems bei politikams Lietuvoje, ir ieško būdų šį klausimą spręsti, tačiau pasiūlytam Vyriausybės sprendimui rengti referendumą nepitaria.

PLB mano, jog konkretus pilietybės išsaugojimo klausimas nėra susijęs su bendruoju dvigubos pilietybės institutu, bet visiškai atitinka Konstitucijos 12-tajame straipsnyje minimus „atsirus atvejus“, todėl nesukelia būtinybės keisti Konstituciją referendumo būdu, o gali būti išspręstas papildant pilietybės įstatymą.

Mūsų kaimynai latviai šį klausimą jau išsprendė, dvigubą pilietybę suteikdami buvusiems tremtiniams ir jų palikuonims, šiuo metu gyvenantiems kitose šalyse, taip pat latviams, turintiems NATO, Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos sutarčiai priklausančių šalių pilietybę. Išimties tvarka, Latvijos pilietybę suteikta keliasdešimčiai tūkstančių latvių kilmės asmenų Australijoje, Brazilijoje ir Naujojoje Zelandijoje. Pilietybę gaus ir užsienyje gimę, bet kitos šalies piliėčiais pripažinti latvių vaikai, jeigu ją turės bent vienas iš tėvų.

PLB pabrėžia, kad ji pritarė 2016 m. referendumui tik tuo atveju, jei bus įgyvendintos visos trys PLB XV Seimo rezoliucijoje įvardintos sąlygos: pakeistas Referendumo įstatymas, įvestas saugumą užtikrinantis internetinis balsavimas ir pasiektas visų parlamentinių frakcijų susitarimas. Neįgyvendinus šių sąlygų, referendumas turėtų būti rengiamas ne anksčiau kaip 2019 m. kartu su savivaldybių tarybų arba Prezidento rinkimais.

PLB Seimo vėliavos pakėlimas Vilniuje š. m. liepos mėn.

Dalia Shilas nuotr.

Nors Vyriausybė ir pritarė Teisingumo ministerijos parengtai naujai formuluotei, kuria siūloma papildyti Konstitucijos 12 straipsnio antrąją dalį, garantuojant Lietuvos Respublikos piliečiams teisę pagal kilmę išsaugoti Lietuvos pilietybę įgijus kitos valstybės pilietybę, bet puikiai supranta, kad įsta-

žiau nei 1/3 piliečių, turinčių rinkimų teisę ir įrašytų į rinkėjų sąrašus.

PLB matydama, kaip Seime lėtai svarstomi ir rengiami įstatymų projektai, abejoja, kad įmanoma iki kitų Seimo rinkimų tinkamai pasiruošti referendumui.

PLB sutinka, kad tai būtų gera proga įvesti ir išbandyti internetinį balsavimą kaip papildomą balsavimo priemonę, ypač patogią Lietuvos piliečiams užsienyje išreikšti savo valią, o sėkmingas tokios sistemos įdiegimas paneigtų nepagrįstas abejones dėl kibernetinio saugumo.

PLB abejoja, kad dėl išvardytų priežasčių ir laiko stokos tai pavyks, todėl prašo prigimtinės pilietybės teisės klausimą (ir išvykusiesiems po 1990 m. kovo 11 d. bei užsienyje gimusiems jų vaikams) spręsti ne milijonus Lietuvos valstybės biudžetui kainuojančiu ir galbūt neįvyksiančiu referendumu, o taisant įstatymus.

PLB pastebi, kad svarstant 2006 metų pilietybės įstatymą Konstituciniam Teismui nebuvo pristatyta prigimtinės pilietybės teisė ir ji nebuvo svarstyta. Nebuvo svarstytas ir prigimtinės pilietybės savanoriško atsisakymo klausimas. Atsižvelgiant į tai,

Konstitucijos kitus straipsnius galbūt būtų galima keisti ne referendumu, bet įstatymais, kuriuos galėtų priimti dar šios kadencijos Seimas.

PLB ragina LR Seimą ir Prezidentę nepritarti Vyriausybės siūlymui rengti referendumą. Tuo būdu bus išvengta ir šiuo metu realios rizikos, susijusios su Rusijos valstybės vykdoma priešiška politika Baltijos valstybių atžvilgiu, ir sutaupytos milžiniškos valstybės biudžeto lėšos.

PLB pasisako L ne už neribotą dvigubą pilietybę, bet už prigimtinės pilietybės išsaugojimo teisę. Esame viena nedaloma tauta, nesvarbu, kur gyvenatume ir kokią pilietybę turėtume. Jeigu norime mažinti emigraciją, sugrąžinti lietuvius į Lietuvą, kad jie pasijaustų reikalingi Tėvynei, turime jiems suteikti galimybę išsaugoti prigimtine pilietybę. Taip paskatinsime užsienyje gyvenančius lietuvius saugoti ir perduoti kitoms kartoms lietuviybę, pajusti pareigą protėvių žemei, ir nenukirsime lietuviškų šaknų išeivijos kartoms visiems laikams.

Pagarbiai,
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
valdybos vardu,

Dalia Henke

Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės pirmininkė

Prie mikrofono – Dalia Henke.

Deimantės Daukšaitės nuotr.

tyminės referendumo laimėjimo sąlygos labai griežtos ir yra būtinas labai aktyvus piliečių dalyvavimas bei vieningas pritarimas.

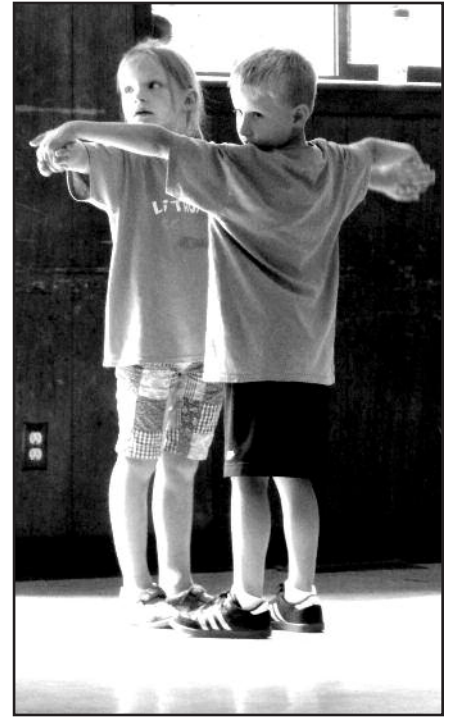
PLB prašo LR Seimą pakeisti Referendumo įstatymą, sudarant galimybes Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimą referendume priimti įprasta referendumo įstatymų priėmimo tvarka, t. y. pritarus daugiau kaip pusei piliečių, dalyvavusių referendume, bet ne ma-

PLB XV Seimo dalyviai Valdovų rūmuose Vilniuje.

Džojos Barysaitės nuotr.

TELKINIAI

Kursų dalyviai

Nijolės Semėnaitės Etwiler nuotraukos

Talentingieji mažieji šokėjėliai

Ruošiamės Šokių šventei

NIJOLĖ SEMĖNAITĖ ETZWILER

Viltینگai ruošdamasis XV Šokių šventei, kuri vyks Baltimorėje 2016 metų liepos 3 dieną, Lietuvių tautinių šokių institutas (LTŠI) Dainavos stovykloje Manchester, MI, surengė savaitės trukmės kursus, vykusius nuo rugpjūčio 9 iki 16 dienas.

Kursuose dalyvavo 55 mokytojai ir grupių vadovai, o taip pat per 50 šokėjų, atstovaujančių po Jungtines Valstijas ir Kanadą pasklidusius tautinių šokių ansamblius bei šokių grupes lituanistinėse mokyklose. Rinkdamiesi mažiausiai 3 ar 4 kartus per dieną šokėjai atliko visus 36 šokius, įtrauktus į Šokių šventės repertuarą. Kiekvienas šokis buvo įrašytas į vaizdo juostą, kad šia vaizdine medžiaga galėtų pasinaudoti visos Šventei besiruošiančios grupės. Tarp šokėjų buvo mažieji šokėjai, besimokantys Dr. V. Kudirkos lituanistinėje mokykloje Elizabeth, NJ, sužavėję kursų dalyvius savo talentu. Dalyvavo ir ypatinga viešnia – žinoma Lietuvos choreografė Laimutė Kisielienė, kuri ne tik dalinosi patarimais, bet ir pamokė šokti savo sukurta ir Šventei atnaujintą šokį.

Šalia įtempto šokių tvarkaraščio, stovykloje taip pat vyko metinis LTŠI narių susirinkimas, informatyvūs pokalbiai su Šokių šventės organizacinio komiteto pirmininku Linu Orentu, o Šokių šventės programą išsamiai nušvietė jos menovadovas Tomas Mikuckis. Vakaraus jautėmės kaip kruiziniame laive – išradingų laisvalaikio pramogų vis prigalvodavo mūsų „išdykėlės“ Vida Kairys ir Vaida Zenkevičius iš Toronto „Gintaro“.

Dabar gyvename puikaus renginio, nuostabių šokių ir dar vienos lietuviško paveldo šventės laukimo nuotaikomis. Mes tikimės pamatyti Baltimorėje visus lietuvius, jų šeimas ir draugus.

Informacijos apie Šokių šventę rasite tinklalapyje: <https://sokiusvente2016.org/lt/pradzia/>. Norėdami sužinoti daugiau apie LTŠI arba kokios šokių grupės yra jūsų gyvenamoje vietovėje, pasižiūrėkite tinklalapį <http://www.lttsi.org/>.

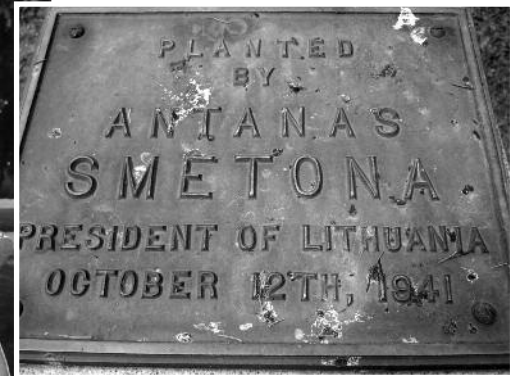
Iš k.: Gintaras Grinkevičius, Romas Jonušionis, Danguolė Varnienė, Vaida Indriliūnienė, Liucija Kaminskienė, Eglė Žukauskienė, Vitalija Ivinskienė, Rita Karasiejienė, Tomas Mikuckis. Ryčio Grybausko nuotraukos

Lietuvos kampelis, Prezidento Antano Smetonos aplankytas

LUMA narės su grupe Beverly Shores lietuvių bendruomenės talkininkų pasirošę pradėti darbus.

LUMA archyvo nuotraukos

Atminimo plyta Nepriklausomos Lietuvos prezidentui A. Smetonai.

lytstulpį, kad lietuviškas kampelis taptų mūsų pasididžiavimu.

Laukiami visi norintys vienaip ar kitaip paremti mūsų projektą: padovanoti lietuvišką rūpintojėlį ar medinį kryžių, paaukoti pinigų ar kitaip prisidėti prie šio projekto. Galite sau ar savo artimiesiems padovanoti neįprastą dovaną: nupirkti cementinę plytelę, įamžinančią jums svarbų įvykį ar asmenį – čia yra ypač tinkama aplinka. Plytelėmis bus klojami Lietuvos darželio takeliai, vedantys prie mūsų garbingų Prezidentų: Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus paminklų. Tad kviečiame visas organizacijas ir pavienius asmenis prisidėti prie šio projekto.

Čekius prašome rašyti International Friendship Gardens/Lithuanian Garden, neatskaičiuojami mokesčiai (TAX deductible 501c3) ir siųsti Rimai K. Binder 2709 Roslyn Trail, Long Beach, IN 46360. Daugiau informacijos suteiks Rima Binder tel. 847-310-2139, el. paštu: Rimabinder@comcast.net arba Danutė Bartulienė tel. 219-931-6306, el. paštu: danuteb@att.net.

DANUTĖ BARTULIENĖ

Mes, Lietuvos universitetų moterų asociacijos (LUMA) narės, sugalvojome gražią idėją ir projektą atkurti Lietuvos darželį su mūsų šalies Prezidentų alėja, Michigan City, Indianoje, kur nepriklausomos Lietuvos prezidentas Antanas Smetona 1941 metų spalio 12 dieną pasodino pirmąją eglę. Čia Lietuvių karių veteranų sąjungos (LKVS) „Ramonės“ Čikagos skyriaus ramovėnų pastangomis buvo pastatyti paminklai mūsų nepriklausomos Lietuvos prezidentams ir pasodintos dar dvi eglės. Trys paminklai – Antanui Smetonai, Aleksandrui Stulginskiui ir Kaziu Griniui – bei trys eglės, pašventos kiekvienam Prezidentui, Lietuvos darželyje išlikę iki šiol, bet aplinkui auga vien tik piktžolės. Mes, LUMA narės, norėdamos pagarsinti Lietuvos vardą, supažindinti praeivius ir parko lankytojus su mūsų valstybės istorijos dalimi, atgaivinsime Lietuvos darželį, kad paliktume nepriklausomybės metų, okupacijos ir dabartinės nepriklausomos Lietuvos paminklą ateities kartoms. Puikų projektą sukūrė landšafto architektės ir, tikimės, kad LUMA sumanymu atkurtas darželis

pritrauks nemažai lankytojų.

Mažytis, gražus Lietuvos kampelis yra netoli Čikagos, Michigan City, Indianoje apie 100 akrų dydžio sename „International Friendship Gardens“ parke. Jis išsidėstęs gražiam upelio Trail Creek slėnyje. Parkas yra žvėrelių prieglobstis. Upelis maitina nedidelį ežerėlį Lucerne – ondatrų, žąsų ir vėžlių namus. Tai graži, tačiau lietuviams mažai žinoma vieta – su takeliais, jungiančiais įvairių tautų darželius, išmintais per šimtmečius vieta, kurią tikrai verta aplankyti. Istoriniai darželiai buvo įkurti 1936 metais. Parkas nepriekaištingai prižiūrimas, čia didelė gėlių ir kitokių augalų įvairovė. Tai tikras brangakmenis Čikagos apylinkėse. Parkas gausiai lankomas.

Lietuvos darželyje jau pradėjome darbus. Projekto pradžia – 2013 metai. Nedidelė LUMA narių grupelė apsilankė Lietuvos generaliniame konsulate Čikagoje, supažindino konsulą Mariją Gudyną su projektu ir paprašė pagalbos. Jis priėmė tai su dideliu entuziazmu ir viltimi, kad Lietuvos darželis Michigano mieste būtų atgaivintas iki 2018 metų pavasario, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 100-mečio garbei.

Jau apkarpytos eglės. Šių metų

rugpjūčio 16 dieną, po lietuviškų šv. Mišių Šv. Onos bažnyčioje Beverly Shores, nebijodamos 90 °F karščio, mes, LUMA narės, kartu su Beverly Shores lietuvių bendruomenės savanoriais, pakilia nuotaika tvarkėme paminklą: ravėjome piktžoles, išvalėme aplinką apie paminklus ir po eglėmis, pasodinome paparčių. Dar reikės išvalyti vandens nutekamuosius vamzdžius ir uždenkti juos grotelėmis, perkelti paminklus, iškloti plytelėmis takelius, pasodinti medžių ir gėlių, pastatyti gražų lietuvišką kryžių ir kop-

Paminėjome Juodojo kaspino 76-oji ir Baltijos kelio 26-oji sukaktis

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Rugpjūčio 23 d., sekmadienį, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje, Southfield, MI, vyko Juodojo kaspino dienos minėjimas. Prisimintas Lietuvai pragaištingo Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymas ir Laisvės šauksmu tapęs Baltijos kelias.

Minėjimas pradėtas šv. Mišiomis, kurias aukojė parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Prieš pradėdamas šv. Mišias klebonas pasidalijo mintimis apie Molotovo-Ribbentropo pakta, kai Stalinas ir Hitleris pasidalijo Baltijos šalis. Tą pačią dieną 1989 m., rugpjūčio 23-iają, prisimindamas Molotovo-Ribbentropo pakta, atėmusį Baltijos šalims nepriklausomybę, Lietuvos Sąjūdis surengė akciją „Baltijos kelias“. Akcijos metu apie du milijonus Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų, susikibusių rankomis, per Baltijos valstybes sudarė gyvą 650 kilometrų grandinę. Taip rodydami tarpusavio solidarumą ir simboliškai Baltijos valstybes atskirdami nuo Sovietų Sąjungos bei reikšdami norą būti laisviems, nepriklausomiems. Ši gyva grandinė, pavadinta Baltijos keliu, nusidriekė nuo Vilniaus per Rygą iki Talino. Taip buvo išreikšta Baltijos tautų vienybė! Iki simbolinio Baltijos kelio apie Baltijos šalis pasaulyje mažai kas žinojo.

O kaip dabar žiūrime į vienybę? Kaip darbar vertiname laisvę?

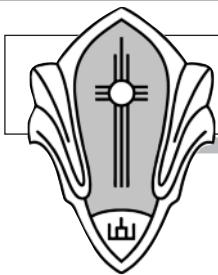
Dabar Lietuva priklauso Europos Sąjungai ir NATO. Lietuva – mažas kraštas, bet visam pasauliui parodė savo charakterį, kad lietuviai nepasiduoda, yra stiprūs ir energingi žmonės, nenori būti valdomi kitų. Dabar Lietuva laisva! Dėkokime Dievui už suteiktą laisvę. Turime palaikyti vienas kitą, susikibti rankomis ir melstis už vienybę, šeimą ir artimuosius.

Šv. Raštą skaitė pastoracinės tarybos pirmininkė Laimutė Maziliauskienė. Vargonavo ir giesmes vedė Juliegħa Noruševičiūtė.

Po šv. Mišių parapijiečiai susirinko parapijos Kultūros centro mažojoje salėje pasivaikinti skaniaisiais Reginos Greenhalgh patiekalais ir pabendrauti.

LUMA narės (iš k.): Margarita Stiglich, Lilija Jasaitė, Danutė Bartulienė, Alma Morkuvienė, Rima Sell, Rima Binder, Marija Boharevičienė, Gražina Arbačiauskienė.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

2015 JAS vasaros stovykla

Keli vaizdai iš jaunųjų ateitininkų vasaros stovyklos Dainavoje. Maja Veracht (k.) mokosi austi juostas. Indrė Sasnauskaitė neša „bananų“ vėliavą. Jauniausieji stovyklautojai – Nuotraukos iš mesjas.org tinklalapio šokių sukury.

JAS VASAROS STOVYKLOJE tešama laikraščelio leidimo tradicija

JAS stovykloje, vykusioje liepos 18–25 d. Dainavoje, kurios tema buvo „Pažink Lietuvą“, buvo tęsiama vasaros stovyklinių laikraščių tradicija. Laikraštėlį, kurį visi mielai parsivežė į namus, ruošė Jūratė Žukauskienė, Erika Kunicienė ir Jovita Čeprienė. Nuotraukas parūpino stovyklos kapelionas kun. Povilas Narijauskas, vyr. mergaičių vadovė Ramona Vaikutienė ir laikraščelio redakcijos narė Jūratė Žukauskienė. Laikraštėlyje – stovyklos būrelių šūkių, dienotvarkės, stovyklos štabo, užsiėmimų bei vadovų sąrašai, gražūs fotografų įamžinti vaizdai, piešiniai, stovyklautojų pasisakymai.

– Ramunė Kubiliūtė

Įdomi ir turininga 2015 m. Nr. 5 „Ateitis“

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Ši numerį taikliai apibūdina žurnalo administratorė Marija: „Jį būtų galima perspausdinti kaip yra, bet tada likčiau be ‘darbo’.“ Viršelį puošia tėvo Luko Laniausko, SJ, nuotrauka. Ta pati Marija (Keršanskienė) per aštuonis puslapius kalbasi su nauju kunigu, kurio primicijos buvo birželio 20 d. Dainavos jaunimo stovykloje Michigane. Kitame pasikalbėjime skaitome, kaip 1969 m. Dainavoje susipažino Danguolė ir Almis Kuolai, vėliau sukūrę šeimą. Mieloji Dainava vėl paminėta aprašant Prano Pranckevičiaus netikėtą mirtį ir kryžiaus pastatymą Kryžių kalne Aido Kriaučiūno atminimui.

Sunku įsivaizduoti „Ateitį“ be Andriaus Navicko brandžių apmąstymų. Šiame numeryje jis toliau nagrinėja krikščionybės ir okultizmo sąvokas ir apraiškas. Donatas Puslys rašo apie pasaką kaip vertybių saugyklą ir žemėlapi kasdienybei. Gabrielė Navikaitė kalba apie bėgimą, tapusį viena iš šių laikų piligrimystės formų.

Perspausdintas prieš 50 metų „Ateityje“ skelb-

tas Juozo Girniaus straipsnis apie kun. Alfonsą Lipniūną, mirusį prieš 70 metų. Net aštuonis puslapius užima Ramunės Kubiliūtės pasikalbėjimas su Lietuvos Respublikos ambasadoriumi Žygimantu Pavilioniu, ką tik baigusiu savo pareigas JAV sostinėje. Ateitininkų federacijos valdybos pirmininkas Vaidotas Vaičaitis penkiuose puslapiuose aptaria 1791 m. Konstituciją ir Lietuvos valstybingumą bei teisės tradicijas. Šia tema jis kalbėjo ir rugpjūčio 1 d. sendraugių stovykloje Dainavoje. Karolina Šiaulytė filosofuoja apie poeziją, našta, džiaugsmą ir skausmą. Labai konkretus Autumn Booth rašinys apie tatuiruočių prasmę. Jos manymu, tatuiruotės yra daugiau nei prasta šių laikų mada.

Editai Eržerskytei prireikė penkių puslapių, kartu su penkiomis puikomis nuotraukomis, kad perduotų savo išpūdžius iš kelionės po Lenkijos kalnus. Savo reportažą ji baigia skaitytojams linkėdama rasti savus kalnus, savo laisvę ir savo „ne tikėjimą“, bet ir „ėjimą, kuris išlaisvina“.

Pabaigoje pateikiami veiklos aprašymai iš abiejų Atlanto pusių. Smagaus skaitymo!

Lietuvos ateitininkai, skautai ir šauliai sutvirtino draugystę

Rugpjūčio 24 d. Vilniaus įgulos karininkų ramovėje buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp trijų pilietines ir krikščioniškas vertybes išpažįtančių organizacijų: Ateitininkų federacijos, Lietuvos skautijos ir Šaulių sąjungos.

Lietuvos šaulių sąjungos vadas ats. plk. Liudas Gumbinas, Lietuvos skautijos vyriausioji skautininkė Ieva Žilinskienė ir Lietuvos ateitininkų federacijos pirmininkas Vaidotas Vaičaitis parašais patvirtino įsipareigojimus bendradarbiauti ugdant Lietuvos vaikų ir jaunimo dorą, sąmoningumą, pilietiškumą, patriotiškumą, tautiškumą, taip pat – garsinti vieniems kitų veiklas bei prasmingus darbus. Pasak Ateitininkų federacijos pirmininko Vaičaičio, visos trys organizacijos yra pasiryžusios rengti bendras akcijas Lietuvos valstybei svarbioms datoms paminėti ir aktyviai įsijungti į šiuo metu Švietimo ministerijoje atnaujinamos Pilietiškumo ugdymo programos parengiamuosius darbus.

– ATN

Lietuvos skautijos vyriausioji skautininkė Ieva Žilinskienė, Lietuvos šaulių sąjungos vadas ats. plk. Liudas Gumbinas ir Lietuvos ateitininkų federacijos pirmininkas Vaidotas Vaičaitis sutarė dirbti kartu.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Suomija Lietuvos negintų

Vilnius (BNS) – Suomija jokiū būdu negalėtų padėti ginti savo kaimyninių Estijos, Latvijos ir Lietuvos, jeigu iškiltų tokia būtinybė, pareiškė šios šalies prezidentas Sauli Niinisto.

„Girdime idėją, kad Suomija galėtų būti iš dalies atsakinga už Baltijos šalių gynybą, – sakė S. Niinisto. – Suomija jokiū būdu negalėtų pasiūlyti kitiems saugumo garantijų, kurių neturime netgi mes patys.“

Kitai negu kaimyninės Baltijos šalys, Suomija, kuri turi 1 340 km ilgio sieną su Rusija, nėra NATO narė.

„Mūsų rytinė siena (su Rusija) yra ilgesnė negu visų NATO šalių kar-

tu sudėjus. Jeigu šalis, turinti tik šiek tiek daugiau negu 5 mln. gyventojų, yra atsakinga už savo gynybą, tai yra pakankama atsakomybės našta“, – aiškino S. Niinisto.

Suomija stengėsi palaikyti gerus santykius su savo didžiąja kaimyne nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos, nors pastaruoju metu stebimas Rusijos karinis suaktyvėjimas Baltijos jūros regione. Tačiau padidėjusi regioninė įtampa nepadarė Suomijos višumenės nuomonės palankesne stojimui į NATO: naujausios apklausos rodo, kad dauguma gyventojų tokiam žingsniui nepritartų.

Iš Lenkijos į Kauną po 76 metų

Vilnius (Diena.lt) – Po 76-erių metų pertraukos į Kauną iš Lenkijos atvyks traukinys su keleiviais: baigiamas įgyvendinti pirmasis projekto „Rail Baltica“ etapas – nutiesta europinė geležinkelio vėžė nuo Lenkijos Lietuvos sienos iki Kauno.

Paskutinį kartą traukiniu keleiviai iš Lenkijos į Lietuvą tiesiogiai, be persėdimo buvo atvykę 1939-aisiais.

Projektą „Rail Baltica“ planuoja-

ma baigti per devynerius metus – iki 2024-ųjų.

Geležinkelio vėžė turėtų sujungti Varšuvą, Vilnių, Kauną, Rygą, Taliną ir Helsinkį.

Jungtis Lietuvai leis integruotis į tarptautinį transporto tinklą, plėsti krovinių pervežimą ir turizmą. Projekto vertė sieks daugiau kaip 5 mlrd. eurų.

Vilniuje viena bažnyčia bus daugiau

Restauruojama Šv. Stepono bažnyčia.

Propatria.lt nuotr.

Vilnius (LRT.lt) – Vilniuje restauruojama vienintelė renesansinė Šventojo Stepono bažnyčia. Pasak restauratorių, bažnyčia puošia 17-ame amžiuje iš medžio anglies sukurti ornamentai. Tokios grafito tapybos, pasak specialistų, visoje Europoje yra išlikę labai nedaug.

Ši bažnyčia Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje buvo labai svarbi vieta – čia prasidėdavo visi iškilmingi karalių, kunigaikščių, karvedžių sutikimai.

Prieš dešimt metų pradėjus restauruoti pastatą atrasta išlikusių unika-

lios sgrafito tapybos fragmentų.

„Mes renesansinių visiškai nesugadintų bažnyčių iš esmės neturime – jos yra prikrautos baroko elementų. Čia turime gražią, švarią ir, svarbiausia, su sgrafitu. To aš daugiau Lietuvoje nežinau“, – teigė Kultūros paveldo departamento Vilniaus skyriaus vedėjas Vitas Karčiauskas.

Projekto vadovai tikisi, darbus baigti po dvejų metų.

Kažkur po asfaltu, prie bažnyčios buvusiose kapinėse palaidoti ir daug žymių žmonių, pavyzdžiui Laurynas Stuoka-Gucevičius.

Prezidentė vėl vyks į Davosą

Vilnius (Prezidentūros info) – Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė gavo kvietimą į kitų metų Pasaulio ekonomikos forumą Davose.

Prezidentė Davoso forume pirmą kartą dalyvavo šiemet. 2001, 2008 ir 2009 metais prestižiniame renginyje dalyvavo tuometinis prezidentas Valdas Adamkus. 2012 metais į artėjantį Davoso forumą kvietimo sulaukė tuo-

metinis premjeras Andrius Kubilius, bet jis pralaimėjo Seimo rinkimus ir netekęs pareigų į Davosą nevyko. Kitais metais Lietuvos vadovai kvietimų nesulaukdavo.

Kasmet sausio mėnesį Šveicarijos kalnų kurorte vykstantis forumas pritraukia ekspertus ir vadovus iš viso pasaulio, renginyje diskutuojama apie pasaulinius iššūkius.

Serbija ruošiasi narystei ES

Viena („Draugo“ info) – Europos Sąjungos (ES) plėtros komisaras Johannes Hahn pažadėjo Serbijai greitai pradėti derybas dėl šalies narystės Bendrijoje. „Aš tikiuosi, kad mes labai greitai galėsime pradėti oficialias stojimo derybas“, – pareiškė jis Vienoje.

Komisaras gyrė, kad Serbija ir Kosovas išsprendė savo nesutarimus. Tai esą yra naujo klimato Balkanuose rezultatas. Serbija šiuo metu turi ES asocijuotos narės statusą ir jau se-nokai laukia stojimo derybų pradžios.

Tai tikrai yra geriausias laikas pradėti derybas, pareiškė Serbijos už-

sienio reikalų ministras Iviča Dačić. Vyriausybei Belgrade, anot jo, nėra aišku, kodėl iš ES pusės derybų pradžia vis vilkinama. Ministras pabrėžė, kad stojimo derybų pradžia svarbi ir dėl pabėgėlių klausimo.

„Aš norėčiau, kad jūs mums suteiktumėte aiškia perspektyvą, užuot statę tvoras“, – kalbėjo I. Dačić, turėdamas omenyje savo kaimynę – ES narę Vengriją, kuri stato 175 km ilgio pasienio tvorą su Serbija, kad neįsileistų pabėgėlių“, – sakė ministras.

Rekordiniai migrantų srautai Vengrijoje: jau sulaukta 110 tūkst. prieglobsčio prašymų.

Britanijoje – didžiausias imigrantų skaičius

Londonas (BNS) – Didžioji Britanija užfiksavo rekordiškai didelį imigrantų pagausėjimą, kai oficialūs duomenys parodė, jog skirtumas tarp į šalį atvykstančių ir jos išvykstančių žmonių per 12 mėnesių iki šių metų kovo padidėjo iki 329 000.

„Stebimas statistiškai reikšmin-

gas grynosios migracijos rodiklio padidėjimas nuo 236 tūkst. per metų laikotarpį, pasibaigusį 2014 metų kovą“, – pranešė Nacionalinės statistikos biuras (ONS).

„Tai yra didžiausia visų laikų grynoji migracija“, – pažymėjo ONS.

Dauguma rusų garbina V. Putiną

Maskva (Faktai.lt) – Dauguma rusų, kaip ir iki šiol, patenkinti savo Prezidentu Vladimiru Putinu. 55 proc. respondentų kartu nurodė manantys, kad Rusija žengia teisinga kryptimi, rodo „Levada“ centro atliktas tyrimas.

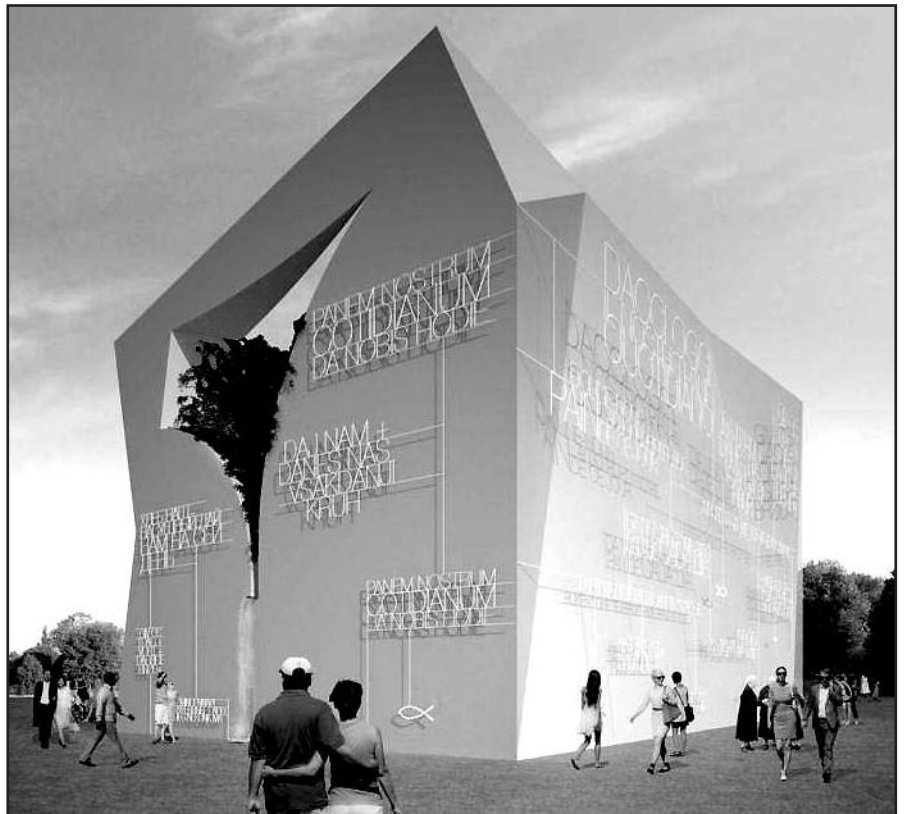
Remiantis apklausa, vos 17 proc. Rusijos gyventojų nepatenkinti V. Putino vykdoma politika. 83 proc. jo vadovavimu patenkinti, nors šių metų liepą atitinkamas rodiklis buvo 87 proc.,

o birželį – 89 proc.

Ministrą pirmininką Dmitrijų Medvedevą, anot apklausos, remia 38 proc. žmonių. O apskritai Rusijos vyriausybę patenkinti 54 proc. apklaustųjų. 44 proc. yra priešingos nuomonės.

Politikų, kuriais rusai pasitiki labiausiai, sąrašė V. Putinas su 58 proc. yra pirmoje vietoje. Toliau eina gynybos ministras Sergejus Šoigu (25 proc.), D. Medvedevas ir užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas (po 19 proc.).

Vatikano paviljoną aplankė 600 tūkst. žmonių

Vatikano paviljonas Pasaulinėje parodoje.

Rengėjų nuotr.

Roma (Vatikano radijas) – Šventojo Sosto paviljonas Milano parodoje yra vienas mažiausių ir kukliausių, tačiau jis sulaukia ne ką mažesnio dėmesio nei didžiųjų valstybių paviljonai. Per beveik keturis mėnesius nuo Pasaulinės parodos Milane atidarymo, į Šventojo Sosto paviljoną jau užsuko 600 tūkst. lankytojų, tai yra vidutiniškai po beveik 6 tūkst. kiekvieną dieną, nors kai kuriomis vidurvasario dienomis

lankytojų skaičius buvo šoktelėjęs iki 10 tūkst. per dieną. Didelio dėmesio sulaukia paviljone italų, anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis dalinama popiežiaus Pranciškaus enciklika „Laudato si“. Daugelio dėmesį patraukia ir parodoje veikiantis Caritas informacijos punktas.

Pasaulinė paroda Expo 2015 Milane veiks iki spalio 31 d.

KOLEKCIININKAMS ...IR NE TIK

Spalvingi plakatai – pilkos praeities liudininkai

Atkelta iš 1 psl.

Tiesa, nedaug tų afišų bei plakatų buvo išsaugota, nes anuometinis muziejininkų bei archyvarų požiūris neleido įsigilinti į jų istorinę, o juolab meninę vertę. Lietuvoje, deja, ilgai vyravo nuostata, kad afišos bei plakatai – tai tik pigi vienkartinė reklama! Tad nenuostabu, kad muziejų fonduose jų išliko apverktinai mažai.

Mano jaunystės „nuodėmė“

Galiu tvirtinti, kad kaip kolekcininkas esu tikras laimės kūdikis. Dar 1977 m. studijuodamas Vilniaus universitete susipažinau su pogrindžio muzikos kūrėju, muzikantu, avangardinio kino režisieriumi, neišgydomu diskofilu (t. y. plokštelių kolekcininku) bei bibliofilu Artūru Barysu (1954–2005). Jis mainais už pogrindžio vinilus (kurie buvo leidžiami mažais kiekiais pogrindžio „Ralph Records“ įrašų studijoje San Francisce) atidavė man savo turtingą vilnietišku afišų bei plakatų rinkinį. Keliavo jie dar tarybiniais laikais pas mane į Čikagą keisčiausiais būdais, bet nė vienas nedingo. Kažkokia jėga varė mane išgąbenti iš „rojaus“ ir išsaugoti tą mažai kam reikalingą „makulatūrą“. Ir nesu tikras, ar kuris Lietuvoje esantis muziejus dabar turi didesnę Pirmojo pasaulinio karo vil-

Plakatas „Naujausias Vilniaus laikraštis“. Dail. Walter Buhe. 1916

Chaimo Solonoiz mineralinio vandens pilstymo įmonės Vilniuje Poguliankos g-vėje nr. 11 reklaminis plakatas „Bio - Maltozė - stiprus, gaivinantis gėrimas, puikiai atstoja alų“. Dail. Chaimas Laskovas (?). 1918. Laskovo spaustuvė. Vilnius

Tarytum gulbė Katedra baltoji.

Ir bokštas lyg sargybinis šalia...

O Vilniau, Vilniau! Tėviške šventoji!

Tavęs užmiršt lietuviui nevalia!

Lacrima (Marija Katilūtė).
„O Vilniau, Vilniau“, 1989 m.

Vokiečių karinės vadovybės 1915 m. liepos 28 d. įsakymu reglamentuotas visas krašto vidaus gyvenimas – prarastas visuotinis gyventojų surašymas, įvesti pasai, prasidėjo masinės maisto, pašarų, gyvulių ir transporto rekvizicijos. Buvo uždrausta bet kokia politinė veikla – įvairiais potvarkiais suspenduota visuomeninių, kultūrinių draugijų veikla, dienraščių leidyba, mokyklų steigimas.

1916 m. pradžioje vokiečių valdžia paskelbė kai kurių nuolaidų visuomeninio bei politinio pobūdžio organizacijoms. Dar 1914 m. liepą Vilniuje buvo įkurtas Laikinasis lietuvių komitetas nukentėjusiems dėl karo šelpti (vėliau perorganizuotas į Lietuvių draugiją nukentėjusiems dėl karo šelpti) pradėjo globoti karo pabėgėlius, vargingai gyvenančius moksleivius bei našlaičius. Draugijos veiklą koordinavo centro komitetas Vilniuje, vadovaujamas Antano Smetonos. Jos skyriai veikė visoje Lietuvoje, rinko lėšas rengdami labdarinius vaidinimus ir koncertus, rūpinosi vadovėliais, organizavo prieglaudą, mokyklą, labdaringas valgyklas. Centro komitetas rūpinosi ne tik labdara, stengėsi apginti tautinius ir politinius interesus. Daugelis komiteto narių dar nuo amžiaus pradžios dalyvavo nacionalinio atgimimo judėjime. Pirmojo pasaulinio karo eiga ir 1917 m. Rusijoje įvykusi revoliucija lietuviams įžiebė viltį pradėti politinę kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės, kuri ir buvo įtvirtinta 1918 metų vasario 16 d. Nepriklausomybės aktu.

nietišku plakatų rinkinį. Jei ne alkoholis, kuris galutinai nugalabino retos uoslės kolekcininką Artūrą Barysą, manau, šiandien mano ne tik vilnietišku, bet ir apskritai lietuviškų plakatų rinkinys dar labiau augtų – jo dėka!

Bet stabtelkime prie keleto jų, kurie, mano manymu, yra itin įdomūs – ypač vizualiniu požiūriu.

Danke für Ihre Kunst!

Žinomas Lietuvos plakatistas, parengęs ne vieną solidžią knygą apie Lietuvos plakatus, dailininkas Juozas Galkus tvirtina, jog vokiečiams užėmus Vilnių Pirmojo pasaulinio karo metu, okupantų Dešimtojoje armijoje tarp kareivių ir karininkų buvo ir būrelis profesionalių dailininkų. Jie buvo aktyvūs provokiškų kultūrinių bei sportinių renginių mūsų sostinėje organizatoriai. Kaip jau minėta, tada buvo išleista nemažai plakatų, skelbiančių renginius ir parodas, reklamuojančių spaudą, dalinio šventes vykusias Vilniuje. Pasitaikydavo ir lietuviškų bei vilnietišku motyvų: bokštų, gatvelių, puošybos elementų. Dalis Dešimtosios armijos vokiečių dailininkų kūrybos taipogi buvo skirta lietuviškajai kul-

tūrai. Du tokius plakatus saugau savo rinkinyje. Vienas iš jų – tai „Liaudies meno Lietuvoje paroda“, vykusį Bernardinų kareivinėse 1916 m. balandžio 9–23 dienomis.

Kaip tvirtina dailėtyrininkė Laima Laučkaitė-Surgailienė, laikraščio *Zeitung der 10 Armee* vyriausias redaktorius Hans Urban ir dailininkas Fred Hendriok sumanė surengti Vilniuje lietuvių tautodailės parodą. Jie paprašė Lietuvių mokslo draugijos paskolinti eksponatų parodai iš jos rinkinių. Doktoras Jonas Basanavičius juos nunešė į redakciją. Jie buvo rodomi kareivinėms pritaikytose buvusio Bernardinų vienuolyno patalpose. Fred Herndiok sukūrė spalvotą parodos plakatą. Tačiau *Zeitung der 10 Armee* redakcijos iniciatyvos nepalaikė Oberosto vyriausiasis štabas, parodos rengėjai leidimo parodai negavo, tad organizatoriai ją rodė privačiai. Štabas parodą uždraudė todėl, kad turėjo kitą planą vietos tautų atžvilgiu – sumanė pristatyti visų pagrindinių Vilniaus etninių bendruomenių tradicinius amatus, neišskiriant nė vienos iš jų. Oberosto vadovybės ir liberaliau nusiteikusios *Zeitung der 10 Armee* redakcijos pažiūros skyrėsi; redakcijos darbuotojai – prieškarinio literatai, dailininkai – turėjo savo nuo-

Plakato eskizas „Pama fronto kareiviams. Loterija vyks 1917 m. kovo 18 d. Vokiečių meno parodos Vilniuje metu“. Dail. inicialai J. J.

monė, kuri kartais nesutapdavo su vadovybės tikslais.

Antras mano turimas „lietuviškojo atspalvio“ plakatas – tai „Vilniaus miesto darbo namų paroda“, vykusi buvusiuose Pacų rūmuose Didžiojoje gatvėje nr. 43. Paroda atsidarė 1916 m. birželio pabaigoje. Net 18-oje atskirų parodos kambarių atsispindėjo Vilniaus miesto liaudies meno ir amatų tradicijos. Paroda buvo sėkminga – vokiečiai kareiviai mielai pirkę eksponatus ir siuntė juos savo šeimoms nariams, gyvenantiems Vokietijoje. Ko gero, čia ne paskutinį vaidmenį suvaidino ir išpūdingas parodos plakatas – gana spalvingas ir didelio formato (jis buvo išleistas ir kaip atvirutė). Plakato tekstas parašytas tomis kalbomis, kokiomis kalbėjo miesto gyventojai: vokiečių, lietuvių, lenkų, jidiš bei baltarusių. Įdomu, kad baltarusiškas tekstas paskelbtas *krinycy* kalba – ne *kirilyca*, o lotyniškais raidėmis. Būtent *krinycy* gimė ne kur nors Minske, o tarp gudų patriotų egzilėje – Vilniuje bei Kaune. Jos pagrindinis skleidėjas buvo rašytojos Lazdynų Pelėdos (Marijos Ivanauskaitės) vyras – visuomenininkas, Lietuvos Tarybos narys bei Baltarusijos Liaudies Respublikos ministras pirmininkas Vaclau Łastoŭski, kuris manė, kad tik su lotyniškais raidėmis Baltarusija galės atverti dialogo duris su Vakarais.

Šį plakatą pasirašė Manfred Bühlmann. Iš dailėtyrininkės Laimos Laučkaitės-Surgailienės sužinojau, jog Manfred Bühlmann buvo vokiečių dailės ir architektūros istorikas bei konservatorius, kuravęs šią parodą. Jis taipogi parengė parodos katalogą ir sukūrė dekoratyvų plakatą su nuotaikinga Vilniaus panorama žiūrint nuo Katedros varpinės bokšto (pagal Jan Bułhak nuotrauką). Aišku, plakate neišvengta ir provokiškos propagandos – Gedimino pilies viršūnėje plevėsuoja kaizerinė vėliava!

Plakatistai – redakcijų dailininkai

Beveik visus anuometinius Vilniaus plakatus spausdino vokiečių Dešimtosios armijos spaustuvė. Turiu savo rinkinyje dailininko Paul Andreas Weber plakatą, reklamuojantį laikraštį *Zeitung der 10 Armee*. Čia matome laikraščio logotipą, kurį sukūrė leidinio vyriausias dailininkas Fred Hendriok. Plakatu pasirinktas simbolinis ženklas – ranka, aukštyn iškėlusį kardą. Logotipo patosas militarinis, jis simbolizuoja jėgą, smurtą, ginkluotą prievartą. Šis, kaip ir kiti reklaminiai vokiškų laikraščių plakatai Vilniuje, dažniausiai kabėjo prie spaudos kiosku.

Iš mano saugomų anksčiau minėto dailininko Hendriok sukurtų darbų reikėtų išskirti plakatus: „Kareivių spaudos meno paroda“, „Vokiečių dailės paroda“, „Sodo šventė“, „Žirgų lenktynės“ (visi sukurti 1917 m.) bei „Vilnius – Minskas: „Senujų amatininkų darbų paroda“ (1918 m.). Manau, nesuklysiu teigdamas, jog Fred Hendriok buvo pats gambiausias ir produktyviausias plakatistas Vilniuje Pirmojo pasaulinio karo metu.

Wilnaer Zeitung laikraščio redakcijoje per visą karo laikotarpį dirbo vienas dailininkas – Walter Buhe. Jis buvo profesionalus grafikas. Vilniuje Buhe nupiešė šimtus laikraščio iliustracijų, vaizduojančių miesto gyvenimą bei architektūrinį paveldą. Jis sukūrė bent trejetą reklaminių *Wilnaer Zeitung* plakatų, kuriuos kaip itin retus aš labai vertinu. Įdomiausias Buhe sukurtas plakatas – tai spalvota mėnesinio laikraščio abonemento reklama. Tik keistai atrodo nupieštas laikraščio pardavėjas – nei vokiečių, nei lietuvių, greičiau jau koks rusas su „šapka“!

Išlošk... Taupyk... Investuok?

Litografinis Vienoje gimusio dailininko Karl Schmoll von Eisenworth 1917 m. sukurtas plakatas „Padėkite savo santaupas į karo taupymo lėšas“ vaizduoja karo pabaigą – pergalę kaip auksinį derlį, ir ragina ją priartinti išsigyjant taupymo lėšų. Dailininkas kuria svajingą poetinį įvaizdį, auksinių laukų peizažą su auksinių vaisių kekėmis ant sunkių, linkstančių šakų vainikų. Kaip tvirtina Clementine Schack von Wittenau savo knygoje: *Karl Schmoll von Eisenwerth: Malerei, Graphik, Glaskunst*. (Stuttgart, 1995), Vilniuje dirbęs *Zeitung der 10 Armee* laikraščio dailininkas von Eisenworth prieš Pirmąjį pasaulinį karą buvo žymus Stuttgarto grafikas, tapytojas, monumentalistas, kūrė *art nouveau* stiliaus darbus, subtilius, poetiškus, melan-

Plakatas „Jojimo varžybos Vilniuje“. Dail. Fred Hendriok. 1916. Zeitung der 10 Armee spaustuvė. Vilnius

choliškus peizažus, kurių atgarsiai juntami ir šiaime „Goldene Früchte“ plakate.

Apie vieną savo rinkinyje turimą loterijos plakatą iš šio laikotarpio mažai tegaliu pasakyti. Šis didelio formato spalvotas eskizas pasirašytas nežinomais J. J. inicialais ir skirtas paremti fronte esančius kareivius. Loterija vyko vokiečių dailės parodoje Vilniuje 1917 m. kovo 18 d. Nežinoma, ar šis eskizas buvo kada nors atspausdintas. Pypkę rūkantį kareivis laiko gausybės ragą, iš kurio skrenda... banknotai?

Plakatų atgimimas?

Neseniai knygų rinkoje pasirodė dvi svarios Lietuvos plakatų praeitį nagrinėjančios studijos – solidus, beveik 400 psl. Juozo Galkaus sudarytas albumas *Lietuvos plakato istorija* (Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2015) ir gal kiek kuklesnis Giedrės Jankevičiūtės ir Laimos Laučkaitės-Surgailienės parodos katalogas *Okupacijos realijos: Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų Lietuvos plakatai* (Vilniaus grafikos meno centras, 2014). Pirmojo pasaulinio karo laikotarpiui Galkus savo albume teškyrė du puslapius, tačiau juose glaustai apibūdinami Vilniuje dirbę plakatistai bei pateikiamas pluoštas jų darbų. Jankevičiūtės ir Surgailienės 228 puslapių kataloge (ypač skyriuje apie Antrąjį pasaulinį karą) be plakatų pateikiama daug ikonografinės medžiagos – filatelijos, bonistikos, nuotraukų, žurnalų ir laikraščių iliustracijų bei viršelių, loterijos bilietų, padėkos raštų, žemėlapių ir t. t. Žiūrint į surinktą vertingą medžiagą galvoji – gal katalogo sudarytojoms vertėjo savo veikalą pavadinti *Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų Lietuvos ikonografija*? Į katalogą, beje, įtraukti ir ne Lietuvoje piešti plakatai – pavyzdžiui, iš Pirmojo pasaulinio karo yra sukurti Maskvoje (Vladimir Maja-kovskij, Kazimir Malevič), Miunchene, Berlyne (Lucian Bernhard, Fritz Helmut Ehmke). Patebėjau, kad nei Galkaus, nei Jankevičiūtės ir Surgailienės leidiniuose nėra Pirmojo pasaulinio karo metu Kaune leistų plakatų. Ar tai reiškia, kad Oberosto vienvaldystė apsiribojo Vilniumi?

Renki tam, kad parodytum

Š. m. pavasarį sulaukiau įdomaus pasiūlymo iš Oaktan Community College Čikagoje profesoriaus Nathan Harpaz – surengti Vilniaus plakatų parodą ir išleisti katalogą. Prestižinėje mokslo įstaigoje profesorius Harpaz dėsto meno istoriją ir vadovauja koledžo galerijai. Mano rinkinys jam padarė didelį įspūdį – sakė, būtų iš ko pasirinkti. Čia reiktų pažymėti, kad rinkinys neapsiriboja Pirmojo pasaulinio karo laikotarpio (kurį čia išskyrčiau) plakatais, o atspindi spalvingą mūsų sostinės gyvenimą ir jos tautų įvairovę iki pat 1939-ųjų. t. y. iki Antrojo pasaulinio karo pradžios. Žinoma, kaip vi-

Plakatas „Padėkite savo santaupas į karo taupymo lėšas“. Dail. Karl Schmoll von Eisenwerth. 1917. Zeitung der 10 Armee spaustuvė. Vilnius

Zeitung der 10 Armee spaustuvė. Vilnius

sada, išskyla finansavimo klausimas – parodos ir katalogo. Kai kuriuos plakatus reikia restauruoti, montuoti ant lininių drobių, įrėminti – visa tai brangiai kainuoja. Nathan Harpaz pažadėjo rasti atitinkamus finansinius šaltinius, tačiau tuo pačiu paplojo man per petį nusišypsodamas: „Mielas Raimundai, atminkime, jog Vilnius buvo kosmopolitiškas miestas. Jame gyveno lietuviai ir žydai, lenkai ir rusai, vokiečiai ir gudai. Būtų šaunu, kad prie šios parodos rengimo prisidėtų ir jūsų bendruomenė.“ Užtikrinau profesorių, kad lietuviai tikrai prisidės!

Taigi, su redakcijos leidimu dabar ir kreipiuosi – gal tarp mūsų skaitytojų yra norinčių prisidėti prie šio įdomaus ir prasmingo mūsų bendruomenės projekto? Vilniaus plakatų paroda, atspindinti sudėtingas istorijos kryžkeles, galėtų suartinti mus, lietuvius, su mūsų kaimynais. Vilnius – mūsų Tėvynės širdis, jį kaip sostinę ilgam buvom praradę, bet niekada neužmiršom. Jame gyveno daug skirtingų etninių bendruomenių. Dabar atsirado unikali galimybė įamžinti šio miesto praeitį toli nuo pačios Lietuvos, už Atlanto. Susidomėjusius projektu ir norinčius prisidėti prie šios unikalios parodos įgyvendinimo kviečiu rašyti el. paštu vilnietis54@gmail.com.

Parodos „Liaudies menas Lietuvoje“ plakatas. Dail. Fred Hendriok.

1916. Zeitung der 10 Armee spaustuvė. Vilnius

Paminėtos 100-osios skulptoriaus V. Kašubos gimimo metinės

Atkelta iš 1 psl.

O gimė jis Baltarusijoje, Minske, kur tuo metu buvo įsikūrę nuo Pirmojo pasaulinio karo bėgę jo tėvai. Sugrįžusi į Lietuvą, šeima trumpam įsikūrė šalia Marijampolės esančiame Liudvinavo miestelyje, o netrukus persikėlė į Sūduvos sostinę. Savo prisiminimuose būsimasis skulptorius yra pasakojęs, kad jau 12 metų jis pradėjo tapyti aliejiniais dažais, sulaukęs 14-os, ėmėsi drožybos. Didelę įtaką tokiam pasirinkimui turėjo jo brolis Vincas Kašuba (1898–1980), kuris 1926 metais buvo atkeltas į Marijampolę dėstyti piešimo. Būtent brolis Vincas supažindino Vytautą su meno pagrindais, jo patartas jis dvejus metus mokėsi Marijampolės amatų mokykloje, kurioje dirbo dailės mokslus Čekoslovakijoje baigęs medžio drožėjas Petras Vėbra.

Vėliau V. Kašuba prisipažino, kad kūryba, medžio drožimas taip jį įtraukė, kad apleido mokslus Rygiškių Jono gimnazijoje, jos nebaigė ir dėl to užsitraukė tėvų pyktį. Bet kūryba jam buvo svarbiau, ir 1935 metais jis išstojė į Kauno meno mokyklą – prasidėjo jo kelias į meno aukštumas. Jau 1937 metais jis apdovanojamas Paryžiaus pasaulinės parodos aukso ir sidabro medaliais už medžio drožinius – Juozo Mikėno „Rūpintojėlio“ skulptūrą ir Jono Prapuolenio baldų ornamentus, New Yorke pasaulinėje parodoje 1939 metais Lietuvos paviljono centre eksponuota jo Vytauto Didžiojo skulptūra.

1944 metais skulptorius pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją, o 1947-aisiais atsidūrė JAV. Vėliau savo prisiminimuose jis pasakojo, kad su žmona Aleksandra įsikūrė pas savo seserį ir jos vyrą, buvusį Lietuvos konsulą Amerikoje Joną Budrį. Čia Budrių fermoje iš pradžių teko svirti kiaušinius, o po metų jis įsidarbino baldų dirbtuvėje New Yorke, nes ne tik galėjo gaminti baldus, bet ir juos suprojektuoti.

Skulptorius buvo labai produktyvus, daug dirbo, nors turėjo sveikatos problemų. Dirbdamas su švinu, jis užnuodijo organizmą, turėjo gydytis, vėliau susirgo dar ir astma bei kraujo liga – piktybine anemija, gydytojai jam buvo uždraudę išeiti iš namų. Marijampolėje dabar gyvena dvi skulptoriaus dukterėčios – sesers Anelės dukra Kristina Miliūnienė ir sesers Marijos dukra Danutė Stankevičienė. Pastaroji dailininko 100-mečio minėjimo renginyje papasakojo, kaip lankė dėdę New Yorke 1989 metais.

„Dar buvo sovietmetis, ir kartu su Kristina padėjome daug pastangų, kad Maskvoje gautume vizas ir susitikume su dėde New Yorke. Amerika mums buvo tarsi kitas pasaulis. Kai lėktuvas nusileido New Yorke oro uoste, mes, nemokėdamos kalbos, ilgai klaidžiojome, kol mus pasitiko. Kai atvažiavome į Vytauto Kašubos namus Manhattane, pirmieji jo žodžiai buvo 'Ar nepavargote, mieliosios?'. Išeiti iš namų ir mūsų pasitikti jis negalėjo, o mes stebėjomės, kad šeima gyveno 5 aukštų name, kur kiekviename aukšte buvo tik po vieną kambarį. Viršutiniai kambariai buvo išnuomoti, o rūsyje dėdė buvo iširengęs dirbtuvę. Tada per dvi savaites labai daug pamatėme, o dėdės daugiau nebuvau sutikusi“, – prisiminė dukterėčia.

Lietuvoje V. Kašuba po daugelio Amerikoje praleistų metų lankėsi 1974-

aisiais. Tada jam didelį įspūdį paliko Trakų pilis – grįžęs į Ameriką jis ėmėsi kurti Lietuvos didžiųjų kunigaikščių medalius. Dalis šių medalių dabar eksponuojama naujojoje dailininko jubiliejui skirtoje parodoje Marijampolėje, Beatricės Kleizaitės-Vasaris meno galerijoje. Ši mecenatė bendravo su V. Kašuba, ji turi nemažai dailininko darbų, jos rūpesčiu Vilniaus Katedros aikštę 1996 metais papuošė V. Kašubos sukurta kunigaikščio Gedimino skulptūra. Pernai atidarytai savo vardo galerijai Marijampolėje ji yra dovanojusi 7 V. Kašubos darbus, o šiemet, minint dailininko 100-ąsias gimimo metines, dovanuoja ir aštuntąjį – skulptūrą „Žmogus erdvėje“ bei paskolino dar dvi skulptūras, tarp jų ir paminklo kunigaikščiui Gediminui maketa.

B. Kleizaitė-Vasaris planavo atvykti į dailininko minėjimą Marijampolėje, bet dėl didelių karščių sušlubavo jos sveikata ir planus teko pakeisti. Atidarius jos vardo galerijoje naująją parodą, kuri veiks iki lapkričio vidurio, visi buvo pakviesti pažiūrėti dokumentinio filmo, kuriame įamžintas B.

ir A. J. Greimo laiškai. Beje, buvusi V. Kašubos studentė, vėliau jo žmona dabar 93-uosius metus einanti Aleksandra po vyro mirties persikėlė į New Mexico valstiją, kur gyvena iki šiol. Pernai Vilniuje, Nacionalinėje dailės galerijoje buvo eksponuotas jos 1975 metais sukurta originali tampaus neono ir šviesos instaliacija „Spekro užuomina“.

Dailininko dukterėčia D. Stankevičienė papasakojo, kaip jos dėdė rūpinosi paminklu savo tėvams Marijai ir Antanui Kašuboms senosiose Marijampolės kapinėse. Jis pats sukūrė naujo paminklo brėžinį ir jį atsiuntė į Marijampolę, domėjosi, kaip čia vyksta paminklo kūrimo darbai, nurodydavo, ką reikia pataisyti ar perdaryti. Senasis paminklas buvo nuimtas ir jo vietoje atsirado naujasis su originalaus šrifto įrašų ir įdomios formos kryžiumi. Čia kartu palaidota ir jo sesuo Marija.

Sukurti Lietuvos kunigaikščių medalius įkvėpė apsilankymas Lietuvoje.

Kleizaitės-Vasaris pokalbis su V. Kašuba New Yorke 1996-aisiais, likus metams iki skulptoriaus mirties. Pusvalandžio trukmės filme V. Kašuba nemažai pasakoja apie Marijampolėje praleistus vaikystės ir jaunystės metus, apie kūrybinio kelio pradžia, apie tai, kaip sveikatai pakenkė darbas su švinu ir gydytojui vokiečiui jį išgydžius draudimus dirbti su šia medžiaga. Tiesa, draudimų jis laikėsi ne visada – kai žmona Aleksandra išvyko dėstyti į kitą miestą, gimė dar keletas švino darbų.

Su Aleksandros ir Vytauto Kašubų šeima daug bendravo tuo metu New Yorke gyvenusi kita Lietuvos skulptorė Meila Kairiūkštytė-Balkus, kurios dovanotų darbų Lietuvai paroda neseniai atidaryta nacionaliniame M. K. Čiurlionio muziejuje Kaune. Kašubų namuose lankėsi daug lietuvių kūrėjų, intelektualų, tarp jų ir Paryžiaus smiotikos mokyklos įkūrėjas, taip pat Marijampolėje gyvenęs ir Rygiškių Jono gimnazijoje mokėsis Algirdas Julius Greimas. 2008 metais Lietuvoje atskira knyga buvo išleisti A. Kašubienės

niuje, Lietuvos nacionalinėje dailės galerijoje, taip pat Prano Domšaičio galerijoje Klaipėdoje. Kauno Prisikėlimo bažnyčia 2011 metų balandį papuošė jo 1965 metais iš plakto švino sukurtas holreljefas „Prisikėlęs Kristus“, atkeliavęs į Lietuvą iš uždarytų Kalvarijos vienuolių rekolekcijos namų Shrewsbury, Massachusetts valstijoje Amerikoje. V. Kašubos žymiausiasis kūriniais yra laikomi jo sukurtos ir Lietuvos dailės muziejuje saugomos reljefų sienos: „Būties kelionė I. Likimo erdvėse“ ir „Būties kelionė II. Svetimuose krantuose“.

Vilniuje, V. Kasiulio muziejuje iki rugsėjo 20 dienos veikia dailininko 100-mečiui skirta paroda „Nematyti piešiniai“. Čia galima pamatyti iki šiol Lietuvoje dar nerodytus prieš 20 metų čia sugrįžusius dailininko piešinius, įrodančius, koks visapusiškai talentingas buvo šis kūrėjas, kurio nuopelnai įvertinti Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija bei Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinu.

Marijampolėje tebestovi namelis, kuriame prabėgo V. Kašubos vaikystė ir dalis jaunystės. A. Vaškevičiaus nuotraukos

VARDAN TOS LIETUVOS

Lietuvos šaulių sąjunga iševijoje (LŠSI)

Matas Šalčius ar Vladas Putvinskis?

STASYS IGNATAVIČIUS

Praėjo jau 96-eri metai, bet iki šiol nėra vieningos nuomonės, kas buvo tikrasis Lietuvos šaulių sąjungos įkūrėjas. Kas Lietuvos šaulys Nr.1? Vieni šiuos nuopelnus skiria M. Šalčiui, kuris 1919 m. birželio mėnesį mėgino suburti Kauno inteligentus į „Plieno batalioną“, kiti Šaulių sąjungos įkūrėju laiko V. Putvinskį, kuris šauliškumu mėgino „užkrėsti“ visą Lietuvos visuomenę.

Pakelkime istorinius dokumentus ir persikelkime į 1919 m. birželį. Birželio 20–21 d. iš Lietuvos besitraukiantys vokiečiai Šiauliuose nukovė ir sužeidė keliolika Lietuvos kareivių. Tokios ir panašios žinios iš visos Lietuvos suplaukdavo į Krašto apsaugos ministerijos Žvalgybos skyriaus spaudos biurą, kurio viršininku buvo Matas Šalčius. Tai labai paveikė biuro darbuotojus. M. Šalčius, sukvietęs būrelį biuro bendradarbių, svarstė, jog „reikia ginkluotos pačių žmonių organizacijos, kad sutramdytų visokius tamsius gaivalus“. Antras, gausesnis, susirinkimas vyko birželio 22 ir 23 d. Kaune, Finansų ministerijos patalpose, kur veikė Spaudos biuro būstinė. Tų organizacinių susirinkimų iniciatoriai buvo M. Šalčius, Antanas Vienuolis-Žukauskas, Faustas Kirša,

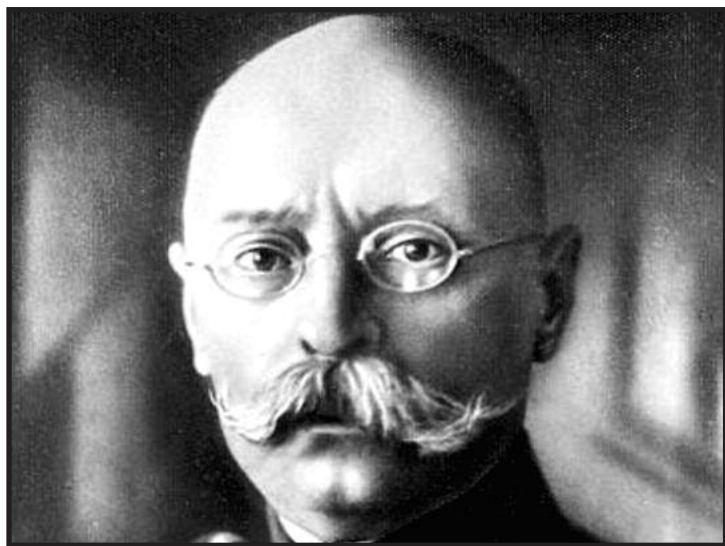
Balys Sruoga, Adolfas Klimas ir kiti. Šiuo reikalu labiausiai užsidedęs buvo ir tuo rūpinosi M. Šalčius. Nors, anot rašytojo A. Vienuolio-Žukausko, pirmoji ginkluoto būrio organizavimo mintis kilusi kažin kieno kito galvoje. Rašytojas rašė: „...Vienam iš mūsų (Spaudos biuro bendradarbių) atėjo mintis, kad gera būtų, jei valdžia visus valdininkus aprūpintų ginklais... M. Šalčius pridėjo dar, kad reikėtų, kad toji pati valdžia, išdavusi ginklus, išmokytų mus ir kaip juos naudoti...“ Šiame posėdyje buvo nutarta birželio 27 d. suaukti dar gausesnį susirinkimą. M. Šalčius jo redaguojamame dienraštyje „Saulėtėkis“ (Nr.5, 1919 m. birželio 27 d.) išspausdino tokio turinio skelbimą: „Valdžios įstaigų tarnautojų tarpe yra plačiai pasklidusi mintis, kad tarnautojams būtina reikia mokytis karinio muštro. Tuo tikslu Kauno įstaigų tarnautojai mano sudaryti tam tikrą savanorių 'Plieno batalioną' (apie Šaulių sąjungos kūrimą čia neužsimenama, – aut. pastaba), kuris būtų karinių instruktorių nuolat mankštinamas. Batalionas veiktų tikrai Kaune (ne visoje Lietuvoje, – aut. pastaba). Penktadienį, birželio 27 d., banko namuose bus įstaigų tarnautojų pasitarimas tuo klausimu“.

Iš pateiktos istorinės medžiagos matome, kad pradžioje net nebuvo kalbama apie Lietuvos šaulių sąjungos

Matas Šalčius

steigimą. Buvo manoma steigti „Plieno batalioną“, kuris veiktų tik Kaune. Taip pat nėra įrodymų, kad būtų M. Šalčius iškėlė mintį dėl ginkluoto bū-

Vladas Putvinskis

rio organizavimo. Tai savo prisiminimuose rašė A. Vienuolis-Žukauskas.

Tuometinis Sporto sąjungos pirmininkas dr. Pranas Sližys pasiūlė naujai susibūrusią organizaciją jungtis prie Sporto sąjungos šaudymo sekcijos ir veikti kaip šaulių skyrius. Liepos 1 d. dienraštyje „Lietuva“ buvo rašoma: „Prie Lietuvos sporto sąjungos susidarė Šaulių skyrius, kuris trečiadienį (VII.2) susirinks Vytauto kalne lygiai 5 val. vakaro galutinai aptarti savo reikalo ir padaryti praktikos žingsnių“. Dėl šaulių vardo – tai tiek A. Klimo, tiek A. Vienuolio-Žukausko prisiminimuose rašoma, kad tokį vardą pasiūlęs M. Šalčius, ir jis buvo priimtas birželio 27 d. susirinkime.

Į Šaulių sąjungos steigimo organizacinių branduolių įėjęs Vladas Putvinskis (tuo metu dirbęs Tiekimo ir maitinimo ministerijoje) apie Šaulių

sąjungos kūrimą rašė: „Į Mato Šalčiaus ir Spaudos biuro vyrų šaukiamą susirinkimą atėjau savo tikslų vedinas. Tikėjausi įpiršti mintį kurti visos Lietuvos mastu organizaciją su platesniais uždaviniais. Bet man nesisekė. Mat, gaisro metu tolimesnės ateities idėjomis nesidomima. Žavėjausi M. Šalčiaus patriotizmu ir jo įkarščiu, bet tuo metu jį įtikinti nepavyko. Į partizaniško, laikino pobūdžio šaulių skyriaus rėmus mano sumanymas netilpo. Vulgariai sakant, mano koja netilpo į M. Šalčiaus pasiūtą batą. Teko siūdintis naują batą, atseit įsteigti savarankišką Kauno šaulių vienetą. Bet neteisinga būtų nuneigti M. Šalčiaus iniciatyvą ir jo įsteigto Šaulių (Kauno – aut. pastaba) skyriaus naudą“.

Iš šių žodžių reikia suprasti, kad M. Šalčius apsiribojo tik Kauno šaulių būrio steigimu. V. Putvinskis galvojo

daug plačiau. Ir vienas, ir kitas turėjo savo šalininkų. Padėtis buvo tokia, kad vienu metu buvo lyg ir dvi šaulių organizacijos – Kauno šaulių būrys, įsteigtas M. Šalčiaus, ir Lietuvos šaulių sąjungos steigimo organizacinis branduolys, kurio pamatus (ideologiją) „pastatė“ ir įgyvendino V. Putvinskis. Šiame „ginče“ nugalėjo V. Putvinskis ir Lietuvos šaulių sąjunga.

Manau, kad M. Šalčiui reikėtų atiduoti nuopelnus steigiant Kauno šaulių būrį, o Lietuvos šaulių sąjungos įkūrimo laurus reikia pripažinti Vladui Putvinskiui.

Šį rudenį minėsime Mato Šalčiaus (1890 m. rugsėjo 30 d. – 1940 m. gegužės 26 d.) 125-ąsias gimimo metines.

LIVE the FAST

Those who pray
do not fear the future -
Those who fast
do not fear evil.

“After Jesus had gone indoors, his disciples asked him privately, ‘Why couldn’t we drive it (demon) out?’ He replied, ‘This kind can come out only by prayer and fasting.’”

—Mark 9:27-9:29

Live the Fast is a Roman Catholic apostolate renewing the practice of prayer and fasting by providing all-natural, nutritious fasting breads, along with prayer and fasting educational resources and a prayer community that will inspire...

“Fasting has been an unexpected Gift... I am profoundly moved & empowered...”

—Fr. Matt Williams - Boston, MA

GET STARTED

FREE for
Priests & Religious!Order Your
Fasting Kit
NOW!781-647-0034
info@livethefast.com
livethefast.com

ATLANTIC Express Corp.

Suformuota autorizacijų gavusiems įvairių pasaulio šalių auksinėmis kortelėmis iš visų JAV aukcionierių asmenis turto parkaustų ir t. t. 1-708-599-9680

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136
Asmeninių siuntų t. t.:
708-907-3000

SIUNTINIŲ PRIEMIMO VIETOS

Orlando 704 N. Loop Ave. Bunkers, IL 60120 Tel: 630-688-1838
Blomfield 300 W. Erie Rd. Mundelein, IL 60050 Tel: 847-566-9070
Blomfield 2 6548 N. Harlem Ave. Mezzetta Heights, IL 60076 Tel: 773-859-2400
Dallas Dallas Cowboys, W. Irving, Texas, TX, Chicago, IL 60634 Tel: 773-293-7401
Extreme Exterior 3740 N. 30th Ave. Suite C, South Park, IL 60176 Tel: 847-871-1150
Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave. #1, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-7000
Atlantic Express Chicago 2718 W. 71 St. Chicago, IL 60659 Tel: 773-838-7919

Omaha 2616 83rd St. Union, IL 60561 Tel: 630-427-0050
Lithuanian Plaza 921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-8895
Kamparko Uzdanga 6319 S. La Grange Ave. Oakton, IL 60451 Tel: 708-594-6029
North 651 South Cass Ave. Westmont, IL 60559 Tel: 815-984-6785
Always With Flowers 1126 S. State St. Lomont, IL 60452 Tel: 630-257-0339
Eurus Cell 22 W. 636 Hubbard Rd. Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-460-4000
Wonders of Nature 214 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-250-1000

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

**Apsilankykite
„DRAUGO“**

internetinėje svetainėje
www.draugas.org

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
SHINGO YANO, MD
CHADI YAACOU, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS**DR. RENATA VARIKOJYTĖ**
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS

Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI**DR. K. JUCAS**

Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

773-663-4363**SIŪLOME:**

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

**PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Siūlome pigiausias skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ**VYTIS TOURS**

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2015 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2015 m.

Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

LOT **Lufthansa** **SAS** **FINNAIR** **KLM**

doleris.com

tickets@doleris.com

1-800-514-9989**PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA****DRAUGAS • 773-585-9500**

skelbimai@draugas.org

DRAUGAS • 4545 W 63 St Chicago, IL 60629

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis

Sudoku Nr. 96

Į tuščius langelius surašykite skaičius nuo 1 iki 9 taip, kad vienodi skaičiai nesikartotų nei eilutėse, nei stulpeliuose, nei 3X3 kvadratuose. Sudoku atsakymas – trijų skaitmenų pažymėtuose langeliuose suma.

7		2		1			3	
1	4		9	8				
3		6				5	8	
5					2	7		
	3	7	1		8	2	4	
		9	4					6
	5	8				4		9
				5	9		2	3
	6			2		1		7

□ + □ + □ = □

			6	5				8
7				1	9		3	
		6				5		9
6		8						
			2		7			
						6		4
1		5				8		
	3		9	8				2
8				7	3			

□ + □ + □ = □

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUŠKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St., Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

ADVOKATAI

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

REAL ESTATE

FIRST RATE REAL ESTATE
4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com
Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė
Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai
Patirtis – daugiau nei 25-eri metai

DĖMESIO!
Perku miškus, žemes Lietuvoje. Gali būti nepilnai sutvarkyta nuosavybė, o už suteiktą informaciją – atsilygin-siu. Tel. 630-340-9604

SIŪLO DARBĄ

Wanted CDL-A OTR Truck Drivers and Owner Operators. Great pay!
Call 708-235-1010
Location: Monee, IL 60449
www.elmaninc.com

PARDUODA

DĖMESIO!
Kas domisi lietuvių dailininkų tapyba, įvairiais rankdarbiais ir drožiniais – parduosiu už prieinamą kainą.
Tel. (847) 247-9711, Ramunė

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

IŠNUOMOJA

Vasaros atostogoms išnuomojamas dviejų miegamųjų vasarnamis netoli ežero, Union Pier, MI.
Tel. 630-484-5982

PERKA

PERKAME GINTARĄ IR GINTARO DIRBINIUS:

- KAROLIUS
- APYRANKES
- SAGES
- PAKABUKUS
- IR KT.

TAIP PAT GINTARO GRYNUOLIUS.
Atvykstame į namus.
Tel: 708-603-5494

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

BODELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika Tetsininkas (312) 938-4909 asiudika@boodlaw.com
Audra P. Karalius Advokatė (312) 219-8540 akaralius@boodlaw.com
A. Rimas Domanskis Advokatas (312) 540-1075 domanskis@boodlaw.com
Dainius R. Dumbrys Advokatas (312) 938-4905 ddumbrys@boodlaw.com

353 N. Clark Street Suite 1800 Chicago, IL 60654 Fax: (312) 540-1162 www.bloodlaw.com

Nekilnojamas turtas
—
Įmonių ir komercinė teisė
—
Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje
—
Atstovavimas teismuose

Remkime Draugo fondą
www.draugofondas.org

Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

Lietuvos beisbolo talentas artėja MLB link

2009 metais sutartį su stipriausios pasaulyje beisbolo lygos MLB (Major League Baseball) klubu iš Pittsburgho pasirašęs lietuvis Dovydas Neverauskas žengė dar vieną žingsnį, kad pradėtų žaisti aukščiausiam lygyje. Po puikios sezono pradžios D. Neverauskas keliasi į dukterinę komandą Bradentono „Marauders“.

Po traumos atsigavęs ir pirmas trejas sezono rungtynes Vakarų Virginijos „Power“ komandoje nelabai sėkmingai pradėjęs metiko pozicijoje žaidžiantis D. Neverauskas vėliau tapo nesustabdomas.

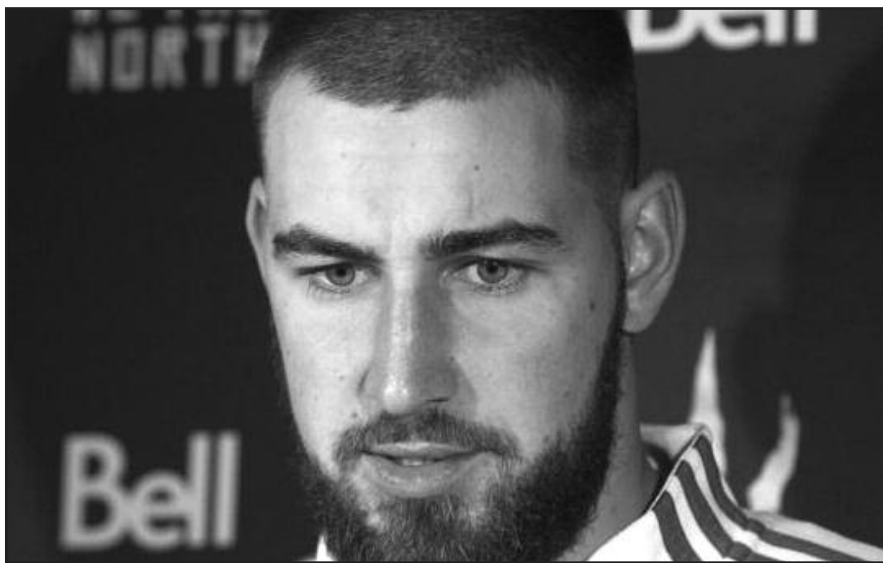
Per pirmuosius du vasaros mėnesius beisbolo talentas iš Lietuvos visiškai neleido varžovams pelnyti taškų. Jis 39 kartus išvedė iš žaidimo varžovų puolėjus ir tik 22 kartus paleido juos užimti bazę – „namus“.

22 metų lietuvis, priklausantis Pittsburgho „Pirates“ klubui perėjo į Floridos valstijos lygoje žaidžiančią Bradentono komandą. Iš šios komandos nemažai žaidėjų jau persikėlė tiesiai į MLB stadionus.

D. Neverauskas vis arčiau tikslo – žaisti stipriausioje pasaulyje beisbolo lygoje, MLB.

J. Valančiūnas paskubėjo ir prarado dar pelningesnę sutartį

Jonas Valančiūnas

NBA apžvalgininkas Zach Lowe įsitikinęs – Jonas Valančiūnas turėjo pakentėti ir nepasirašyti naujosios sutarties su Toronto „Raptors“. 23 metų 213 cm ūgio vidurio puolėjas praėjusią savaitę paliko Lietuvos rinktinės stovyklą, kad Toronte galėtų pasirašyti naują ketverių metų trukmės ir 64 milijonų JAV dolerių vertės sutartį.

Z. Lowe toks lietuvių sprendimas nustebino. „Jis buvo tikras kandidatas kitą vasarą gauti maksimalią sumą. Juk algų kepurėje bus daug daugiau vietos“, – socialiniame tinkle „Twitter“ rašė Z. Lowe.

J. Valančiūnas kitą vasarą būtų tapęs laisvuju apribotu agentu. Būtent po šio sezono gerokai išsipūs ir NBA klubų algų kepurė, o J. Valančiūnas galėjo tikėtis apie 11 milijonų pelningesnės sutarties.

Z. Lowe tik pabrėžė, kad sutartis su „Raptors“ nėra žalinga krepšininkui. J. Valančiūnas po trečiojo sezono galės nutraukti sutartį.

„Viskas susidėjo labai gerai, mes priėjome prie labai gero sprendimo. Toronto yra labai geras miestas, klubas puikiai organizuotas, man ten viskas labai patinka. Tai kodėl aš turėjau laukti. Esu patenkintas tuo, ką padariau“, – grįžęs į Lietuvą sakė J. Valančiūnas.

J. Valančiūno sutartis įsigalios nuo 2016–2017 metų sezono. Šį sezoną krepšininkui dar galioja naujoko sutartis. Pagal ją jis uždirbs 4,66 milijonus dolerių.

Remkime Draugo fondą
www.draugofondas.org

Ž. Ilgauskui vis dar skaudu dėl prarastos Lietuvos pilietybės

Per du mėnesius šaunių atostogų šią vasarą dabartinis Kauno „Žalgirio“ krepšinio klubo treneris Šarūnas Jasikevičius viešėdamas JAV atrado laiko pažaisiti golfą su senu geru savo bičiuliu Žydrūnu Ilgausku. Nuo septynerių metų pažįstami krepšininkai iki šiol palaiko šiltus santykius. Išsėdami vyrai šnektelėjo ir apie skaudžią temą – Ž. Ilgausko prarastą Lietuvos pilietybę.

2013 metais Ž. Ilgauskas priėmė JAV pilietybę. Jis tikėjosi, kad išsaugos ir lietuvišką pasą. Tačiau pagal Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą, gavęs JAV pasą, jis neteko teisės į Lietuvos pilietybę.

Tai buvo netikėta pačiam Ž. Ilgauskui. Lietuvoje praėjusių metų rudėnį kilo didžiulė diskusijų audra. Rimtai diskutuota apie galimus įstatymų pakeitimus, bet iki šiol dvigubos pilietybės klausimas pakibęs ore.

Šaras palaiko savo bičiulį. „Nenormalu, kad Lietuvoje užaugęs žmogus turi prarasti pilietybę. Turime tokius įstatymus, kurie nėra tinkamai sureguliuoti“, – piktinosi Š. Jasikevičius.

„Mes susipažinome būdami septynerių. Kartu pradėjome treniruotis. Buvome draugai, o krepšinis dar labiau sustiprino mūsų ryšį. Šarūnas man visada buvo ypatingas draugas“, – apie Š. Jasikevičių NBA žurnalistas yra sakęs Ž. Ilgauskas.

Atostogaudamas JAV Šarūnas atviravo, kad Ž. Ilgauskas smarkiai išgyveno. „Žmogui skaudu, bet gyvenimas tęsiasi“, – teigė Š. Jasikevičius. Anot Kauno „Žalgirio“ trenerio Gintaro Krapiko asistento, Ž. Ilgauskas šiuo metu mėgaujasi gyvenimu Clevelande. Jis padeda „Cleveland Cavaliers“ klubui, kuriame žaidė 13 metų.

„Jam sekasi gerai, – tikino Š. Jasikevičius. – Žydrūnas gyvena ramų gyvenimą Clevelande, augina vaikus ir daro tai, ką nori. Kaip karjerą baigusiam krepšininkui, taip gyventi yra labai gerai.“

Š. Jasikevičių (k.) su Ž. Ilgausku iki šiol sieja itin draugiški santykiai.

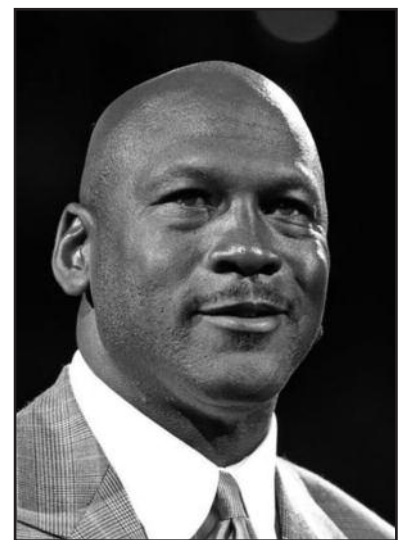
M. Jordan nedalyvaus FIBA Šlovės muziejaus renginyje

Rugsėjo 19 dieną Lille, kur vyks Europos krepšinio čempionatas, bus surengtas ir FIBA Šlovės muziejaus laureatų susitikimas, tačiau jame dalyvauti negalės Michael Jordan. Žvaigždė paskelbė, kad turi kitų įsipareigojimų. Kiti dalyviai pranešė apie savo dalyvavimą, tarp jų – ir Šarūnas Marčiulionis. Jis yra įtrauktas ir į NBA Šlovės muziejų.

Kartu su M. Jordan ir Š. Marčiulioniu į NBA Šlovės muziejų dar įtraukti prancūzas Antoine Rigau, rusas Vladimiras Tkačenka, kubietis Ruperto Herrera Tabio, amerikietė Anne Donovan ir Australijos treneris Jan Stirling. Į Šlovės muziejų su šia laida dar pateko Robert Blanchard (Prancūzija) ir Noah Klieger (Izraelis).

FIBA Šlovės muziejaus tikslas – atspindėti ryškiausias tarptautinio krepšinio istorijos asmenybes. Pagrindiniai įtrauktųjų asmenybių kriterijai – išskirtiniai pasiekimai tarptautinėje arenoje ir indėlis į krepšinio vystymą.

Į FIBA Šlovės muziejų anksčiau buvo įtrauktas Lietuvos krepšinio legenda Arvydas Sabonis.

Michael Jordan

Ateitininkų Namų pirkėjui

A † A
dr. KAZIUI AMBROZAIČIUI

mirus, nelengvoje atsiskyrimo valandoje mūsų užuojauta žmonai MARIJAI, dukroms RAMUNEI ir AUDRONEI, giminėms bei artimiesiems.

Su prisikėlimo viltimi,

Ateitininkų Namų valdyba

Novosibirsko lietuvius guos Tremtinių Rūpintojėlis iš kedro

Trečiojo pagal dydį Rusijos miesto Novosibirsko centre rugpjūčio 24 d. rinkosi lietuvių ir kitų bendruomenių tremtiniai. Buvo pašventintas Tremtinių Rūpintojėlis, skulptoriaus tautodailininko Adolfo Teresiaus drožtas pastarąsias dvi savaites.

Kedro skulptūrą lietuviai pastatė Novosibirsko katalikų bažnyčios katedros šventoriuje, varpinės nišoje. Trijų metrų aukščio Tremtinių Rūpintojėlis išdrožtas iš Sibiro medžio – kedro.

„Ateinančius du ar tris šimtmečius jis galvos apie tremtį istoriškai labai svarbioje vietoje – keli šimtai metrų nuo geografinio Carinės Rusijos centro. Jos sudėtyje Lietuva buvo 144 metus, nuo pirmojo Lietuvos-Lenkijos padalijimo iki Pirmojo pasaulinio karo“, – priminė projekto sumanytojas dr. kunigas Rimantas Gudelis.

Tremtinių Rūpintojėlį šventino Novosibirsko katalikų arkivyskupijos generalvikaras Andrejus Duklevskis, lietuvių ir kitų tautinių bendruomenių nariai atnešė gėlių. Katedroje su jais susitiko iš Lietuvos atvykę dr. kun. R. Gudelis, dievdirbys A. Teresius, žurnalistai Skirmantas Pabedinskas ir Zinaida Paškevičienė. Jie čia pradeda savaitės kelionę po tremtinių žemes ir likusias jų bendruomenes. Lietuviai aplankys Tomską, Irkutską, Ulan Ude ir kitus tremtinių gyvenamus miestus.

„Lietuvių bendruomenė Novosibirske, kuri nuo Vilniaus skiria 4,3 tūkst. kilometrų, mažutė. Joje – vos kelios dešimtys žmonių. Todėl tokie atminties simboliai, kaip Tremtinių Rūpintojėlis, jiems būtinai reikalingi. Kaip ir lietuvių apsilankymai bei katalikiškos šv. Mišios su lietuviškais elementais. Jos vietinėje katalikų katedroje vyksta kas antrą sekmadienį, pamainomis su vokiečių bendruomenės pamaldomis“, – pasakojo dr. kun. R. Gudelis.

Tremtinių Rūpintojėlis – Sibiro ka-

talikų apaštalinio administratoriaus vyskupo Juozo Verto sumanymas. Tremtinių atminimu besirūpinantis J. Vertas pasirinko kenčiančio Dievo simbolį kaip lietuviškiausią ir labiausiai tinkantį tremties temai.

Rūpintojėlis yra vienas populiariausių lietuvių vaizduojamojo meno bei tautodailės objektų, su juo lietuvių tauta turi stipriausius simbolinius ryšius, tapatindamasi savo tragiška istorija, gausia kentėjimų, nelaisvės ir priespaudos.

lžinios.lt

ĮVAIRŪS

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu ar pakeitimų. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis. **Tel. 312-307-4619.**

■ Darbšti moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Geros rekomendacijos ir gera anglų kalba. **Tel. 773-329-9918.**

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu bet kurioje valstijoje. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-280-3421**

■ Vyras ieško senelių priežiūros darbo su

gyvenimu. Gali pakeisti savaitgaliais ar bet kurią savaitės dieną. Legalūs dokumentai. **Tel. 630-670-0813**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo tris ar keturias valandas per dieną. **Tel. 773-387-7232.**

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti tik savaitgaliais. **Tel. 773-600-2887 arba 773-387-7232.**

Keliaudamas Italijoje ir sunkiai susirgęs

A † A
MEDARDAS „PAUL“
G. KARALIUS

Mirė 2015 m. rugpjūčio 27 d., Milan, Italijoje.

Gimė 1952 m. sausio 30 d. Toronte, Kanadoje.

Buvo sūnus a. a. Jadvygos ir a. a. Jurgio Karalių.

Nuliūdime liko: sūnus Vytas Karalius, brolis Rytis Karalius, draugė Lidija Majauskaitė Rasutis, daug giminių ir draugų Amerikoje, Lietuvoje ir Kanadoje.

Apie laidotuves bus pranešta vėliau.

Nuliūdę artimieji

„O taip graudu ir žodžiui nuoširdžiam, ir minčiai...“

J. Aistis

Mūsų šeimos labai artimam ir ilgamečiui draugui

A † A
dr. KAZIUI AMBROZAIČIUI

mirus, reiškiamo giliausią užuojautą žmonai dailininkei MARYTEI, dukroms RAMUNEI ir AUDRONEI bei jų šeimoms, praradusiems brangų vyrą, tėvelį ir senelį.

*Petras Kisielius, Jolita Kisieliūtė Narutienė
ir mūsų šeimos*

A † A
Dr. KAZIUI AMBROZAIČIUI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo jo žmonai MARYTEI, dukterims RAMUNEI ir AUDRONEI bei visiems artimiesiems.

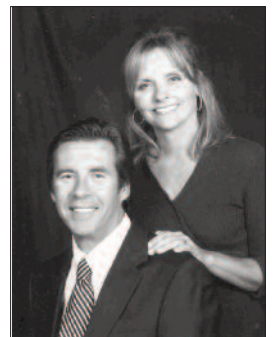
*Danutė Bieliauskienė su šeima
Cincinnati, Ohio*

Palos-Gaidas

FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410

PETKUS & SON

FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Šį sekmadienį, rugpjūčio 30 d., po 11 val.** r. šv. Mišių (12:15 val. p. p.) Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL, koncertuos viešnia iš Lietuvos, žinoma kanklininkė Kristina Kuprytė. Daugiau informacijos tel. 773-776-4600. Atvykite pasiklausyti.

■ **Čikagos lituanistinė mokykla kviečia at-**einantiems mokslo metams registruotis mokinius, taip pat suaugusius, norinčius mokytis lietuvių kalbos. Dėl registracijos kreiptis el. paštu arba@comcast.net. Mokyklai reikalingi mokytojai, skambinti mokyklos direktori tel. 708-296-3192.

■ **Rugsėjo 1 d., antradienį, 7 val. v., maloni**ai kviečiame į susitikimą su Lietuvos Res-

publikos Seimo pirmininke Loreta Graužiniene, kuris vyks LR generaliniame konsulate New Yorke, adresu: 420 Fifth Ave, New York, NY 10018.

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių rei-**kalų skyrius trečiadienį, rugsėjo 2 d., 1 val. p. p. kviečia visus į PLC Lemonte skaityklą, kur matysite BBC televizijos sukurtą dokumentinę juostą apie Staliną.

■ **Čiurlonio galerija Jaunimo centre (5620** S. Claremont Ave, Chicago, IL 60636) rugsėjo 11 d. 7:30 val. v. meno mylėtojus maloniai kviečia į dailininkės Nijolės Rasmussen (Denver, CO) tapybos parodos atidarymą. Parodos atidaryme dalyvaus autorė.

Padėka

Spaudos bendradarbis, rėmėjas ir knygos „Lietuviški takai“ autorius **Donatas Januta** iš Oakland, CA, atsiuntė 1 000 dol. ruošiamai istorinei knygai „Amerikos lietuvių įnašas į Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį. JAV lietuvių parama Lietuvai 1918-2018 metais“. Knygos išleidimu rūpinasi Draugo fondas..

Aukus istorinei knygai prašome siųsti adresu:
Draugas Foundation

4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Visų aukotojų ir rėmėjų pavardės
bus skelbiamos knygoje.

Draugo fondo taryba nuoširdžiai dėkoja už dosnią finansinę paramą ir moralinį palaikymą.

Pittsburgho lituanistinė mokykla

laukia naujų mokinių
– nuo darželio iki 5 skyriaus.

Priimame ir

užsiregistravusius pavėluotai!

Mokslų metų pradžia

– **rugsėjo 13 d., sekmadienį, nuo**
1:30 val. p. p. iki 3:30 val. p. p.

Užsiėmimai vyks St. Ambrose School

(žemutiniame aukšte)

1025 Haslage Ave.
Pittsburgh, PA 15212

Tel. (412) 613-5582

pghmokykla@yahoo.com

Namams pirkti paskolas

duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.

Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,

2212 West Cermak Road.

Tel. (773) 847-7747

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street

Chicago, IL 60629

(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

BETHANY HOUSE OF PRAYER PRESENTS ITS SIXTH ANNUAL

GOD BLESS AMERICA CONFERENCE

SATURDAY, SEPTEMBER 19, 2015

www.bethanyhouse-sw-chicago.org

TINLEY PARK CONVENTION CENTER (off Harlem Ave.)

18451 Convention Center Drive
Tinley Park, Illinois 60477

SCHEDULE

Registration (Fee \$25)	8:00 a.m.
Holy Rosary	8:15 a.m.
Conference Begins - Speakers	8:30 a.m.
Holy Sacrifice of the Mass	11:00 a.m.
Lunch Break	
Speakers	1:00 p.m.
Conference End	4:00-4:30 p.m.

Bethany House of Prayer thanks
ARCHBISHOP BLASE J. CUPICH for
his permission to present this
Conference

Larry Haptas, Organ and Song
HEAVEN SENT Bookstore

SPEAKERS

Our Lady of Siluva
September 8, 1608

FATHER JAMES KELLEHER, S.O.L.T.

Internationally known founder- Eucharistic Family Rosary Crusade - Our Lady of the Holy Trinity in Our Lives

FATHER STEPHEN LESNIEWSKI

Priest, Author, Speaker and Pro-life Video Producer -Pro Life and Our Lady in America

FATHER JAMES HOLUP

Pastor of Adoration
Mary, Mother of the Eucharist

Our Lady of LaSalette
September 19, 1846

SPEAKERS ON OUR LADY OF SILUVA AND OUR LADY OF LASALETTE AND THE MESSAGES TO THE WORLD

TICKETS: Enclosed please find \$ _____ by Check/Money
Order in payment for _____ ticket(s) at \$25.00 each for GOD BLESS
AMERICA CONFERENCE, September 19, 2015, payable to:
BETHANY HOUSE OF PRAYER

NOTE: You may confirm attendance BY PHONE and pay for your
ticket(s) upon arrival. Tickets for ALL attendees will be held at the
CONFERENCE TABLE under your name.

Mail Payment To:

BETHANY HOUSE OF PRAYER
P. O. BOX 93
Lansing, ILLINOIS 60438

TICKETS WILL ALSO BE AVAILABLE
THE DAY OF CONFERENCE FOR
CASH or check.

****TICKETS WILL BE HELD AT CONFERENCE TABLE UNDER YOUR NAME****

QUESTIONS -- Contact Bethany House of Prayer: (708) 707-0980

E-MAIL: BethanyHouseChicago@aol.com

Lietuvių Amerikiečių Legendos

Pasaulio Lietuvių Centras
14911 E. 127th Street
Lemont, IL 60439

Sept 12
2015
6 p.m.

Ann Jillian Ann Jura Nauseda
Vyto Ruginis
Arnold Voketaitis

Atvykite pagerbti ir pasveikinti mūsų nusipelnusius Lietuvius patekusius į šlovės rūmus. Jūsų dalyvavimas sustiprins mūsų jėgą įvesti Lietuvos istorija Amerikos mokyklose.

Meninę programą atliks, Aldegunda ir Kestutis Stančiauskas su grupe "Streetdancer."

Bus DJ ir muzika šokiams. Mokamas Baras Bilietai-\$95 Bilietai perkami interneto svetainėje: www.eventbrite.com/d/local/lithuanian-american-legends/

Papildomos informacijos, skambinkite 708-302-2121

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

www.draugas.org/kalendorius.html

California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, CA
(310) 828-7095
info@clcu.org

0.85% Taupomoji Sąskaita 2.00% 3 Metų CD
1.40% IRA 2.25% 3 Metų IRA CD

Valdžios apdrausta iki \$250,000